

Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám

Aktualizace na období 2021–2025

Obsah

I.	ÚVOD	5
II.	VÝCHOZÍ SITUACE	7
	II. 1 Právní rámec.....	7
III.	SYSTÉM SPOLUPRÁCE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY V OBLASTI NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN A HLAVNÍ PARTNEŘI	9
	III.1 Příslušné orgány veřejné správy, kterých se oblast národnostních menšin dotýká. . 9	
	III.2 Magistrát HMP	10
	III.3 Výbor pro NM ZHMP	11
	III.4 Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy.....	14
	III.5 Městské části HMP	14
	III.6 Dům národnostních menšin o.p.s.....	15
	III. 7 Organizace národnostních menšin	15
	III.8 Jiné organizace pracující ve prospěch národnostních menšin	16
IV.	PROJEKT DOMU NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN O.P.S.	16
V.	PODPORA AKTIVIT NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN	18
	V.1 Programy podpory aktivit národnostních menšin na území HMP.....	18
	V.2 „Setkání národnostních menšin“ – konference a doprovodné akce.....	19
	V.3 Podpora aktivit v oblasti kultury	20
VI.	VZDĚLÁVÁNÍ, UCHOVÁNÍ A ROZVOJ JAZYKA A IDENTITY NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN	21
VII.	NÁRODNOSTNÍ MENŠINY	22
	VII.1 Běloruská národnostní menšina	22
	VII.1.2 Aktivity.....	23
	VII.2 Bulharská národnostní menšina	23
	VII.2.1 Aktivity.....	23
	VII.3 Chorvatská národnostní menšina	23
	VII.3.1 Aktivity.....	24
	VII.4 Maďarská národnostní menšina	24
	VII.4.1 Aktivity.....	24
	VII.5 Německá národnostní menšina.....	24
	VII.5.1 Aktivity.....	25

VII.6	Polská národnostní menšina	25
VII.6.1	Aktivity.....	25
VII.7	Romská národnostní menšina.....	25
VII.7.1	Aktivity.....	26
VII.8	Rusínská národnostní menšina	26
VII.8.1	Aktivity.....	27
VII.9	Ruská národnostní menšina.....	27
VII.9.1	Aktivity.....	27
VII.10	Řecká národnostní menšina.....	28
VII.10.1	Aktivity.....	28
VII.11	Slovenská národnostní menšina	28
VII.11.1	Aktivity.....	28
VII.12	Srbská národnostní menšina.....	29
VII.12.1	Aktivity.....	30
VII.13	Ukrajinská národnostní menšina	30
VII.13.1	Aktivity.....	31
VII.14	Vietnamská národnostní menšina.....	31
VII.14.1	Aktivity.....	31
VIII.	OSTATNÍ MENŠINOVÁ SPOLEČENSTVÍ AKTIVNĚ SPOLUPRACUJÍ S HLAVNÍM MĚSTEM PRAHOU.....	32
VIII.1	Židovská komunita.....	32
VIII. 1.1	Aktivity	32
VIII.2	Lužičtí Srbové	33
IX.	HLAVNÍ PRIORITY HMP V OBLASTI NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN	34
	Priorita č. 1.....	34
	Priorita č. 2.....	35
	Priorita č. 3.....	35
	Priorita č. 4.....	37
	Priorita č. 5.....	37
	Priorita č. 6.....	38
	Priorita č. 7.....	39
	Priorita č. 8.....	39
	Priorita č. 9.....	40
	Priorita č. 10.....	41

Priorita č. 11	42
Priorita č. 12	43
X. ZÁVĚR.....	45
XI. PŘÍLOHY	46
XI.1 Příloha DNM – způsob rozdělení kapacity kancelářských prostor mezi jednotlivé národnostní menšiny	46
XI.1.1 Výchozí situace týkající se rozdělení místností v DNM	46
XI.1.2 Způsob obsazování kanceláří.....	47
XI.1.3 Záměr činnosti v DNM.....	48
XI.1.4 Kritéria hodnocení žadatele	49
XI.2 Zpracování Strategie romské integrace na území HMP	50
XI.3 Příloha Výstupy ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011 s přihlédnutím na počty příslušníků národnostních menšin na území HMP	66
Počet obyvatel podle národnosti (vyplnění údaje „národnost“ nebylo povinné).....	66
XI. 4 Příloha Právní předpisy vztahující se k oblasti národnostních menšin.....	68
XI.4.1 Smluvní základna Rady Evropy:	68
XI.4.2 Vnitrostátní právní předpisy:	68
XI.5 Příloha Přehled přidělených finančních prostředků v rámci dotačního řízení pro oblast národnostních menšin v letech 2010–2020	70
XI.6 Příloha Přehled schválené finanční podpory nejvýznamnějším festivalům v rámci dotačního řízení pro oblast národnostních menšin r. 2010–2020	71
XI.7. Příloha Přehled poskytnuté finanční podpory DNM z rozpočtu HMP.....	72
XII. SEZNAM ZKRATEK	73

I. Úvod

Obyvatelstvo Prahy se od počátku osídlení vyznačovalo vysokou etnickou heterogenitou. Svou roli mnohonárodnostní metropole Praha v průběhu staletí opakovaně ztvrdovala, ať již v období habsburské monarchie, např. v rudolfinském období, či po vzniku ČSR. V roce 1918 se Praha jako hlavní město nově vzniklého státního útvaru stává též metropolí mnohonárodnostního území, na kterém vedle Čechů a Slováků žijí významné menšiny Němců, Maďarů, Poláků, Židů, Rusínů, Ukrajinců, Romů a dalších. V období první ČSR se navíc Praha stala cílem imigrace inteligence z nesvobodných států, zejména z nacistického Německa či komunistického SSSR, kde byla z politických, rasových či náboženských důvodů vystavena útlaku a pronásledování.

Druhá světová válka a nástup komunistického režimu znamenaly brutální zásah do multietnického organismu HMP. Holocaust Židů a Romů v době druhé světové války, následně poválečný odsun německého obyvatelstva a represivní opatření vůči dalším menšinovým společenstvím demografický obraz města změnilo. Až pád komunistického režimu a celospolečenské změny po listopadu 1989 přivedly do popředí zájmu i otázku postavení národnostních menšin. Zlepšení jejich situace vyžadovalo zásadnější politické a legislativní řešení. Po období, které se vyznačovalo tabuizací národnostních menšin, se tak v nových podmínkách mohlo plně navázat na demokratické tradice první ČSR a Prahy jako její svobodné a tolerantní metropole.

HMP je multikulturní město a jako takové respektuje kulturní, etnickou, náboženskou či jazykovou identitu příslušníků národnostních menšin a vytváří zázemí a podmínky k jejímu zachování, naplňování a rozvíjení. S vědomím toho, že pouze atmosféra dialogu a tolerance mohou předcházet nedorozuměním či konfliktům, které tak zásadním způsobem poznamenaly dějiny 20. století na našem území i na celém evropském kontinentu. HMP podporuje a bude podporovat ideu kulturní rozmanitosti, jež přispívá k obohacování a prosperitě společnosti.

HMP se hrdě hlásí ke své historickými i geografickými okolnostmi předurčené roli křižovatky etnik a kultur. HMP si je plně vědomo své nezastupitelné úlohy při formulování a prosazování národnostně menšinové politiky. Opírá se o historické zkušenosti, soudobé procesy evropské integrace i respekt k právům národnostních menšin, a proto přistoupila k aktualizaci

Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2016-2020¹.

Koncepce ve vztahu k národnostním menšinám z roku 2002 schválené usnesením ZHMP dne 17. října roku 2002 č. 47/11.²

Cílem Koncepce je lépe reagovat na aktuální výzvy, vytváření nejvhodnějších podmínek a prostředků komunikace a způsobů spolupráce s národnostními menšinami k zajištění historické kontinuity. Důležitým cílem Koncepce je také využití potenciálu tradičních národnostních menšin v HMP k integraci svých krajanů, kteří do HMP stále přicházejí.

Tvůrci Koncepce jsou si vědomi, že postavení menšin ve společnosti nezáleží jen na nich samotných, ale především na jejich vnímání okolním obyvatelstvem. Proto se Koncepce intenzivně věnuje i vzdělávacím aktivitám zaměřeným na obyvatelstvo HMP jako takové. K tomu účelu rozvíjí spolupráci nejen s jednotlivými menšinami, ale i s „majoritními“ institucemi jako jsou všechny úrovně školských zařízení, muzea a knihovny.

Koncepce si klade důležitý cíl, a to stanovit priority vzájemné spolupráce HMP s národnostními menšinami a současně pokračovat v zajišťování podpory a rozvoje DNM jako jedinečné a svébytné instituce národnostně menšinového života.

Předložený návrh Koncepce byl již při zahájení aktualizace předmětem projednání Výborem pro NM ZHMP a zejména jeho členové zastupující jednotlivé národnostní menšiny měli možnost vyjádřit svá doporučení a náměty nejen k celkové podobě materiálu, ale stejně tak ke konkrétním návrhům informací, které doporučili zapracovat do obsahu vztahujícímu se k jejich národnostní menšině či celkově prioritám Koncepce na další období.

Konečné znění Koncepce, včetně vypořádání námětů či připomínek, bylo rovněž projednáváno v rámci činnosti Výboru pro NM ZHMP, který materiál doporučil k odsouhlasení RHMP a schválení ZHMP.

¹ Příloha č. 1 k usnesení ZHMP č. 20/57 ze dne 20. 10. 2016.

² Dokument vydala jako samostatnou publikaci Komise RHMP pro oblast národnostních menšin. Viz Koncepce ve vztahu k národnostním menšinám. Praha 2003.

II. Výchozí situace

Zásady Koncepce vycházejí z komunikace a spolupráce se zástupci národnostních menšin a jejich organizacemi. V roce 2007, kdy po rozsáhlé rekonstrukci budovy ve Vocelově ulici č. 602/3 v Praze 2 zahájil činnost DNM, ve kterém vzniklo zázemí pro aktivity pražských organizací národnostních menšin. Koncepce reaguje tedy na nové institucionální podmínky a rovněž na změny ve složení zástupců národnostních menšin v Radě vlády pro národnostní menšiny, tj. rozšíření o zástupce běloruské a vietnamské národnostní menšiny³, ale také na demografický vývoj s ohledem na poznatky ze sčítání lidu v roce 2011 (viz příloha č. 2 Koncepce).

Definitivní výsledky tohoto sčítání lidu ukazují, že v HMP deklarovalo více než 5 % sčítaných osob jinou než českou národnost⁴, z čehož vyplývá, že v souladu se zákonem o HMP vznikla povinnost zřízení Výboru pro NM ZHMP⁵. Je nutné rovněž připomenout, že výkon národnostně menšinové politiky ČR je vázán též mezinárodními závazky, které vyplývají z ratifikace Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin (pro ČR vstoupila v platnost v roce 1998) a Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (pro ČR vstoupila v platnost v roce 2007)⁶.

S vědomím toho, že HMP zajišťuje podmínky pro výkon národnostně menšinových práv, je třeba, aby byly rozvíjeny další směry aktivit, opatření a podpora v oblasti národnostních menšin.

II. 1 Právní rámec

Základní ochranu práv národnostních menšin v České republice stanoví ústavní zákony – Ústava České republiky⁷ a Listina základních práv a svobod⁸. Právní rámec tvoří pak tzv.

³ Usnesení vlády ze dne 3. července 2013 č. 530 o změně Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny a o jmenování členů této Rady.

⁴ viz zdroj: ČSÚ <http://vdb.czso.cz/sldbvo/> [25. 06. 2014]

⁵ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, uveřejněna pod č. 96/1998 Sb.; Evropská charta regionálních či menšinových jazyků uveřejněna pod č. 15/2007 Sb. m. s.

⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění pozdějších předpisů.

menšinový zákon⁹ a řada souvisejících zákonů (viz příloha č. 3 Koncepce). Podmínky výkonu národnostně menšinových práv upravuje rovněž zákon o HMP¹⁰, který stanoví:

„Pokud v územním obvodu hlavního města Prahy žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlavního města Prahy hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje zastupitelstvo hlavního města Prahy výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin“.

Po období příprav byl zřízen historicky první Výbor pro NM ZHMP¹¹. Činnost tohoto orgánu navázala na práci Poradního sboru pro národnostní menšiny zřízeného v roce 1997, z něhož byla pak v roce 2000 vytvořena Komise RHMP pro oblast národnostních menšin na území hl. m. Prahy¹², která byla v dalších volebních obdobích tematicky spojena s Komisí RHMP pro oblast integrace cizinců. Jednalo se tedy o Komisi RHMP pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy. Ta průběžně projednávala záležitosti týkající se národnostních menšin, ale i integrace cizinců, na úrovni poradního orgánu RHMP. Díky práci uvedené komise byla v předchozích letech zajištěna návaznost jednotlivých aktivit a opatření vztahujících se k oblasti národnostních menšin i integrace cizinců (podrobněji viz kapitola III.3).

⁹ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ § 78 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Usnesení ZHMP č. 5/66 ze dne 26. 3. 2015.

¹² Usnesení RHMP č. 690 ze dne 13. června 2000 k záměru na zřízení komise rady ZHMP pro oblast národnostních menšin na území hl. m. Prahy.

III. Systém spolupráce hlavního města Prahy v oblasti národnostních menšin a hlavní partneri

HMP věnuje pozornost zajištění vzájemné spolupráce se všemi stěžejními partnery, kteří jsou pro danou oblast klíčovými, a je jim věnována tato kapitola.

III.1 Příslušné orgány veřejné správy, kterých se oblast národnostních menšin dotýká.

Na úrovni státní správy jde konkrétně o tyto instituce:

- Úřad vlády ČR – Odbor lidských práv a ochrany menšin, Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny,
- MK,
- MŠMT,
- MPSV,
- Krajské ředitelství policie HMP - PČR,
- jiné správní úřady.

HMP postupuje při zajišťování své politiky ve vztahu k národnostním menšinám v samostatné působnosti. Stejně jako u ostatních krajů, je i v případě HMP míra angažovanosti v oblasti národnostních menšin rozhodnutím kraje. Rozsah opatření je tedy v jeho kompetenci. V oblasti národnostních menšin neexistuje národní koncepce, která by určovala krajům podmínky či nabízela metodickou pomoc. Pro aktivity HMP, které se vztahují k tématu národnostních menšin, jsou důležitým vodítkem příslušné právní předpisy uvedené v příloze č. XI. 4 Koncepce. HMP má ve spolupráci s DNM a organizacemi národnostních menšin ve velké míře možnost samostatně vytvářet strategie další spolupráce a její priority. Tím je také spoluvytvářen obraz HMP a nezaměnitelná podoba uvedené spolupráce.

RHMP a ZHMP náleží klíčová rozhodnutí týkající se politiky HMP ve vztahu k národnostním menšinám. Úlohou HMP je zejména podpora uchování kultury, tradic a jazyků jednotlivých národnostních menšin, a dále podpora aktivit, které napomáhají bezkonfliktnímu soužití národnostních menšin a majoritní společnosti.

Pro HMP je v oblasti národnostních menšin zásadní spolupráce s organizacemi národnostních menšin a institucemi, jež zajišťují podmínky pro výkon národnostně menšinových práv.

V zájmu zintenzivnění spolupráce s národnostními menšinami a zajištění komplexní činnosti v oblasti integrace cizinců, HMP založilo dvě obecně prospěšné společnosti, a to:

- DNM, v roce 2009,
- ICP, v roce 2012.

III.2 Magistrát HMP

V rámci MHMP zajišťovali agendu národnostních menšin až do roku 2010 dva pracovníci (specialisté pro národnostní menšiny), kteří se současně věnovali oblasti integrace cizinců. Tito pracovníci byli zařazeni v rámci sekretariátu příslušného člena RHMP, kterému byla v rámci rozdělení kompetencí svěřena oblast menšinové politiky. Následně byla agenda (specialisty pro národnostní menšiny a rovněž romského koordinátora) zařazována v rámci struktury MHMP do různých odborů, což bylo poměrně složité na zachování potřebné kontinuity v zajištění potřebných činností v dané oblasti. Jednalo se např. o zařazení do odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence MHMP pod oddělení prevence, ale proti tomuto začlenění vystoupili samotní zástupci národnostních menšin a odborní členové Komise RHMP pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy, jelikož oblast národnostních menšin a integrace cizinců není tématikou, které by uvedené zařazení příslušelo. Došlo tedy k zařazení pod KŘ MHMP, což agendě napomohlo k potřebné spolupráci napříč různými oblastmi, a tedy i mezi jednotlivými odbory MHMP. Bylo schváleno *zřízení oddělení národnostních menšin a cizinců*¹³, které bylo součástí KŘ MHMP. S účinností od 1. 1. 2019 je oddělení na základě změny Organizačního řádu Magistrátu hlavního města Prahy součástí KUC MHMP¹⁴.

Struktura oddělení národnostních menšin a cizinců:

- vedoucí oddělení
- specialista národnostních menšin
- romská koordinátorka
- specialista integrace cizinců
- referentka – granty.

¹³ Usnesení RHMP č. 2341 ze dne 2. 9. 2014.

¹⁴ Usnesení RHMP č. 3004 ze dne 4. 12. 2018.

Pro zajištění informovanosti o životě národnostních menšin v HMP, činnosti spolků a aktivitách podporovaných HMP ve velké míře prostřednictvím oddělení národnostních menšin a cizinců, vznikl webový portál HMP zaměřený přímo na téma národnostních menšin – www.prahanarodnostni.eu. Prostřednictvím nově vzniklých webových stránek je zajišťováno zprostředkovávání informací o vývoji spolupráce HMP se zástupci národnostních menšin od minulosti po současnost, aktuální dění a zároveň plánované aktivity. Je zde možné najít komplexní informace k jednotlivým tématům týkajícím se národnostních menšin v pražském prostředí.

III.3 Výbor pro NM ZHMP

Zřízení Výboru pro NM ZHMP bylo připravováno již v rámci volebního období 2010–2014 vzhledem k tomu, že z výsledků posledního sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 vyplývá, že na území HMP se k jiné národnosti, než české přihlásilo 5,46 % osob z celkového počtu obyvatel.

V této souvislosti MHMP písemně oslovil sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny s žádostí o stanovisko k povinnosti zřízení Výboru pro NM ZHMP. Na základě potvrzení uvedené povinnosti sekretariátem Rady vlády pro národnostní menšiny, byly zahájeny přípravné kroky k jeho zřízení. Pro zajištění přímé spolupráce s jednotlivými národnostními menšinami bylo navrženo již při vzniku historicky prvního Výboru pro NM ZHMP, aby každá z národnostních menšin, které prostřednictvím svých organizací dlouhodobě spolupracují s HMP a aktivně se prokazatelně podílí na činnosti své národnostní menšiny na území HMP, měla svého zástupce jako člena Výboru pro NM ZHMP. Jedná se o ty národnostní menšiny, které mají své zastoupení na úrovni Rady vlády pro národnostní menšiny: běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská (pokud organizace národnostních menšin využijí možnosti nominovat kandidáta). Současně bylo rozhodnuto o tom, že své zastoupení v rámci Výboru pro NM ZHMP bude mít i židovská komunita, které přísluší zvláštní místo a jejíž příslušníci se v ČR nevymezují jako národnostní menšina, ale jako náboženské a kulturní společenství.

Historicky první Výbor pro NM ZHMP byl zřízen usnesením ZHMP č. 5/66 ze dne 26. 3. 2015. Pro další volební období (2019–2022) byl zřízen Výbor pro NM ZHMP¹⁵ a byli jmenováni zástupci národnostních menšin¹⁶.

K zajištění vhodných kandidátů do Výboru pro NM ZHMP jsou jednotlivé organizace národnostních menšin písemně osloveny (dopisem ředitele odboru MHMP, do něž je organizačně zařazeno oddělení národnostních menšin a cizinců, které pak zajišťuje administraci nominací) s nabídkou možnosti předložení návrhů nominací kandidátů na člena Výboru pro NM ZHMP. Doporučení pro vhodný postup k možnému zajištění nominací zástupců národnostních menšin (včetně kontroly seznamu oslovených organizací jednotlivých národnostních menšin) a rovněž postup pro výběr v případě více nominovaných za jednu národnostní menšinu je konzultován s Oddělením kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (Úřad vlády ČR) pro zajištění transparentnosti nominačního procesu, ale i získání ucelených a komplexních údajů o kandidátech a nominujících organizacích. Díky podaným nominacím prostřednictvím vyplněných formulářů/dotazníků je možné zajistit také údaje, které napomáhají k usnadnění procesu možného výběru a jmenování členů, zvláště pak tam, kde je v rámci jedné národnostní menšiny podáno více nominací. Současně je poskytnuto vyjádření podpory a souhlasného stanoviska představitelů jednotlivých organizací národnostních menšin s návrhem. Základním vodítkem je míra demokratického mandátu jednotlivých kandidátů v prostředí své národnostní menšiny. Organizace jsou při písemném oslovení rovněž informovány, že v případě více validních nominací, je samotný výběr z kandidátů podaných organizacemi/spolky národnostních menšin, proveden předsedou Výboru pro NM ZHMP.

Výchozí pro zajištění kandidátů jsou tedy podané nominace organizacemi jednotlivých národnostních menšin, které využily možnosti podání nominace, a to za svou národnostní menšinu v písemné podobě na předepsaném formuláři/dotazníku, který je ze strany MHMP za tímto účelem poskytnut.

V případě, kdy je v rámci národnostní menšiny nominován více než jeden kandidát, je realizováno setkání s předsedou Výboru pro NM ZHMP (předseda a místopředseda Výboru pro NM ZHMP jsou jmenováni usnesením ZHMP společně s tajemníkem výboru (zaměstnanec HMP zařazený do MHMP) při schvalování zřízení Výboru pro NM ZHMP na jednání ZHMP), aby bylo možné v rámci motivačního rozhovoru posoudit, u kterého

¹⁵ Usnesení ZHMP č. 1/2 ze dne 15. 11. 2018.

¹⁶ Usnesení ZHMP č. 4/66 ze dne 28. 2. 2019.

z nominovaných kandidátů je větší předpoklad k výkonu funkce člena Výboru pro NM ZHMP, který má zastupovat celou národnostní menšinu napříč spolky. Důležitým předpokladem je znalost života dané národnostní menšiny v HMP, míra angažovanosti v rámci činnosti národnostní menšiny, veřejná činnost ve prospěch vzájemného porozumění mezi minoritami a majoritou, odborná činnost v oblasti národnostních menšin apod.

Současně jsou osloveny všechny politické kluby ZHMP pro možné podání nominace na člena Výboru pro NM ZHMP za daný politický klub. V tomto případě je vhodné nominovat kandidáta, který není zástupcem některé z národnostních menšin, aby nedošlo k nerovnovážnému zastoupení členů v některé z národnostních menšin, a to ani v případě početnější národnostní menšiny.

Historicky práce Výboru pro NM ZHMP navazuje na činnost poradního a iniciačního orgánu RHMP, který pracoval do doby vzniku Výboru pro NM ZHMP, a tím byla Komise RHMP pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy. Členy uvedené komise byli zaměstnanci HMP zařazení do MHMP (KUC MHMP, odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence MHMP, SML MHMP, KŘ MHMP), dále členové ZHMP, zástupce Rady vlády pro národnostní menšiny, styčný důstojník pro národnostní menšiny Krajské ředitelství policie HMP – PČR, ředitel DNM, ředitel ICP, zástupci významných organizací národnostních menšin s nejpočetnější členskou základnou a zástupci NNO zabývajících se integrací migrantů.

HMP dlouhodobě vnímá důležitost vzájemné komunikace a spolupráce se zástupci národnostních menšin, proto vznikl již v roce 1997 Poradní sbor pro národnostní menšiny, z něhož byla v roce 2000 vytvořena Komise RHMP pro oblast národnostních menšin na území hl. m. Prahy¹⁷. Ta umožnila průběžné projednávání záležitostí týkajících se národnostních menšin na úrovni poradního orgánu RHMP. Díky práci uvedené komise byla zajištěna návaznost jednotlivých aktivit a opatření vztahujících se k oblasti národnostních menšin (příprava projektu DNM, projednání realizace společných akcí jako „Setkání národnostních menšin“ apod.). Uvedená komise se zabývala pouze oblastí národnostních menšin a jejími členy byli v nadpoloviční většině jejich zástupci. V rámci dalšího vývoje byla zřízena Komise RHMP pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy¹⁸, která se zabývá oblastí národnostních menšin a současně integrací cizinců (s vyloučením širší reprezentace národnostních minorit).

¹⁷ Usnesení Rady ZHMP č. 0690 ze dne 13. 6. 2000.

¹⁸ Usnesení RHMP č. 575 ze dne 3. 5. 2011 a č. 92 ze dne 31. 1. 2012.

HMP si je vědomé toho, že oblast národnostních menšin a integrace cizinců jsou rozdílné ve svém přístupu k jednotlivým opatřením, cílům a prioritám. Z tohoto důvodu v současné době existuje samostatná Komise RHMP pro oblast integrace cizinců¹⁹, která se zabývá výhradně tématem integrace cizinců.

III.4 Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy

S ohledem na výkon přenesené působnosti státní správy je HMP od roku 2001 členěna na 22 správních obvodů (z hlediska samosprávného ji tvoří 57 autonomních MČ s vlastními volenými orgány). Každá MČ má svá specifika pramenící z toho, zda se jedná o centrální část HMP nebo je naopak příměstského charakteru. Je třeba zohlednit skladbu obyvatelstva a jeho sociální zařazení, celkovou hustotu zalidnění městské části, ale i úroveň infrastruktury. Tyto údaje jsou důležité z hlediska práce s romskou komunitou v jednotlivých lokalitách HMP.

Pro zlepšení vzájemné informovanosti a přípravy opatření a materiálů týkajících se práce s romskou menšinou byl vytvořen samostatný PS, jehož členy jsou zástupci MČ Praha 1–22, dále vybraných romských a proromských organizací, ale i státních institucí (Krajské ředitelství policie HMP – PČR). Tato platforma je pracovní skupinou romského koordinátora. Umožňuje sdílení zkušeností či příkladů dobré praxe v oblasti práce s romskou menšinou a rozvíjí možnosti spolupráce mezi MHMP a jednotlivými MČ. Členové PS jsou informováni o významných opatřeních, aktivitách a akcích týkajících se oblasti romské menšiny nejen v rámci HMP, ale celé ČR (např. návrhy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny). PS se rovněž podílí na přípravě koncepčních materiálů vztahujících se k tématu romské menšiny.

III.5 Městské části HMP

Jednotlivé MČ jsou rozmanité ve všech aspektech, a tudíž i uchopení tématu národnostních menšin je tímto ovlivněno. V rámci spolupráce HMP s MČ je pozornost věnována zejména v rámci pravidelné komunikace nad specifickými potřebami k záležitostem romské menšiny (viz kapitola III.4) stejně jako aktivitám v oblasti integrace cizinců, které vyžaduje intenzivní spolupráci s MČ. Celkově k tématu národnostních menšin funguje spíše individuální přístup s ohledem na aktuální potřeby dané MČ.

¹⁹ Usnesení RHMP č. 3141 ze dne 18. 12. 2018

III.6 Dům národnostních menšin o.p.s.

V roce 2007 HMP díky spolupráci s Úřadem vlády ČR (sekretariátem Rady vlády pro národnostní menšiny) a představiteli pražských spolků národnostních menšin zahájilo činnost DNM jako místa, kde mají jednotlivé organizace národnostních menšin prostor pro rozvoj své činnosti, i jako zázemí pro setkávání obyvatel HMP s rozmanitou kulturou a tradicemi jednotlivých národnostních menšin. DNM je pro práci HMP v oblasti národnostních menšin zásadní a tvoří pilíř spolupráce jejich organizací s HMP. Za dobu své činnosti se stal vlajkovou lodí HMP v oblasti podpory aktivit národnostních menšin a měl by být vnímán nejen jako místo, kde mají jednotlivé národnostní menšiny prostor pro spolkovou činnost a prezentaci svých výstupů, ale zejména jako prostor otevřený vzájemné komunikaci a setkávání, bez ohledu na to, zda se jedná o zástupce národnostních menšin, majoritní společnosti či cizince (podrobněji viz kapitola IV).

III. 7 Organizace národnostních menšin

Pro naplňování Koncepce je naprosto nezbytná spolupráce s jednotlivými organizacemi národnostních menšin, jíž napomáhá nejen existence DNM, ale rovněž dlouholetá tradice komunikace HMP se zástupci národnostních menšin (v předchozích letech zejména prostřednictvím komise RHMP a aktuálně v rámci Výboru pro NM ZHMP a prostřednictvím DNM).

Významný je fakt, že řada organizací jednotlivých národnostních menšin nabízí v rámci své činnosti širokou nabídku aktivit zaměřených nejen na zástupce národnostních menšin, ale rovněž na veřejnost. Kromě projektů směřujících k rozvoji a uchování dané kultury, tradic a jazyka se jedná i o aktivity vzdělávací a osvětové, což napomáhá ke zpřístupnění problematiky menšin většinové společnosti a celkově otevřenosti menšinových společenství majoritě v oblasti literatury, historie, folkloru, filmů, aktivit pro děti a mládež, i v podobě samostatných kulturních akcí (festivaly, koncerty, divadelní představení).

Přesný přehled organizací s informací o jejich činnosti a zaměření je uveden na webovém portálu HMP k tématu národnostních menšin: www.prahanarodnostni.eu.

III.8 Jiné organizace pracující ve prospěch národnostních menšin

Nedílnou součástí je rovněž spolupráce s organizacemi zabývajícími se tematikou národnostních menšin, například těmi, jež se zaměřují na rozvoj tolerantní společnosti, boj proti rasismu a xenofobii, ale i proromské organizace, které si kladou za cíl pomoci sociálně znevýhodněným Romům prostřednictvím sociálního a právního poradenství, pomoci při zapojení na trhu práce, zvýšení vzdělání či práci s dětmi a mládeží. Uvedené organizace jsou v rámci své praxe v přímém kontaktu s klienty z řad národnostních menšin a jejich cenné zkušenosti pomáhají při přípravě konkrétních opatření.

IV. Projekt Domu národnostních menšin o.p.s.

DNM ve své podobě jako samostatná organizace funguje od 19. 1. 2009, kdy byla HMP založena obecně prospěšná společnost. Organizace byla založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb v oblasti ochrany práv a podpory národnostních menšin na území HMP. Obecně prospěšné služby společnosti slouží především k podpoře a rozvoji kulturních, společenských, publikačních a vzdělávacích aktivit jednotlivých národnostních menšin a jejich spolků.

Objekt, který byl vybrán jako sídlo, přešel v letech 2000–2002 do vlastnictví HMP v rámci likvidace Fondu dětí a mládeže a na základě výjimky navržené vládou ČR, kterou schválil Parlament ČR²⁰, může budova sloužit nejen dětem a mládeži, ale i národnostním menšinám. V letech 2002–2007 byla budova rekonstruována do dnešní podoby a 21. 6. 2007 slavnostně otevřena veřejnosti (při zahájení provozu byl DNM součástí CSSP).

Průběžně se v DNM realizují projekty financované z dotačního programu HMP zaměřeného na oblast podpory národnostních menšin (Programy podpory aktivit národnostních menšin na území HMP). DNM je místem, které slouží zejména potřebám organizací národnostních menšin, ale též nevládním organizacím zabývajícím se tématy blízkými oblasti národnostních menšin a organizacím veřejné správy. Hlavním cílem DNM je naplňování společenských, kulturních a vzdělávacích potřeb národnostních menšin. Zároveň je většina akcí přístupná pro zájemce z řad veřejnosti. Velký důraz je kladen na kulturní a vzdělávací aktivity pro děti a

²⁰ Usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1834 z 39. schůze dne 1. 11. 2001.

mládež jako na efektivní a účinnou prevenci xenofobie a rasismu. Za činnost DNM odpovídá ředitel. Provoz DNM a budovy je zajišťován formou dotace z rozpočtu HMP.

V budově DNM sídlí 14 národnostních menšin – běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská.

V budově jsou dále k dispozici společné prostory – společenský sál s přílehlou kavárnou, výstavní síň, zasedací místnost, sdílená kancelář, které jsou primárně k využití ze strany organizací národnostních menšin a v případě volných kapacit také ze strany dalších subjektů. Podmínkou je, že se zaměřují v rámci své činnosti na témata blízká těm, za nimiž byl DNM založen.

Součástí DNM je od roku 2014 také knihovna a vzdělávací centrum. Knižní fond čítá zhruba 2500 svazků, součástí fondu je rovněž videotéka s filmy na DVD nosičích a periodika, která vydávají organizace národnostních menšin. Knihovna je součástí veřejné sítě knihoven a slouží jak příslušníkům národnostních menšin a odborníkům, ale je otevřena zájemcům z řad veřejnosti. Vzdělávací centrum se také intenzivněji zaměřuje v rámci své činnosti na práci s dětmi a mládeží se svou nabídkou lektorských programů.

Zástupci národnostních menšin v DNM spolupracují na zajištění společných aktivit i prostřednictvím Akademie národnostních menšin (Akademie národnostních menšin navázala v r. 2017 na činnost Programové rady DNM a v r. 2018 byla registrována u Městského soudu jako samostatný spolek), která se zaměřuje na koordinaci a realizaci kulturních programů prezentující lidové zvyky a tradice národnostních menšin, prezentaci nových publikací, zajišťuje pietní akty k významným historickým výročím, pořádá konference či kulaté stoly k historickým i aktuálním tématům. Cílem je seznámit širší veřejnost se zvyky, kulturou, historií, náboženstvím a jazyky národnostních menšin. Důraz je kladen též na spolupráci s institucemi na lokální i národní úrovni.

Podrobnější popis systému fungování DNM (včetně činnosti kanceláří národnostních menšin), provozu budovy i organizační struktury je uveden v Příloze č. XI Koncepce.

V. Podpora aktivit národnostních menšin

V.1 Programy podpory aktivit národnostních menšin na území HMP

HMP od roku 1999 (kdy na základě Programového prohlášení RHMP došlo k zásadnímu obratu v politice financování národnostních menšin díky podpoře národnostních menšin prostřednictvím samostatného dotačního programu) každoročně podporuje aktivity národnostních menšin prostřednictvím samostatného dotačního programu (dříve pod názvem „Celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy“). Finanční prostředky z rozpočtu HMP, které jsou určeny na uvedený dotační program, se týkají podpory kulturní, společenské, osvětové, vzdělávací a publikační činnosti organizací národnostních menšin. Projekty jednotlivých národnostních menšin napomáhají nejen k udržování a rozvoji kulturních hodnot a tradic samotných národnostních menšin, ale díky prezentaci aktivit jednotlivých národností, dochází k zapojení pražské veřejnosti a propojení ve vzájemné komunikaci.

V rámci dotačního programu jsou dlouhodobě vyhlášovány následující okruhy/oblasti programu:

I. – zaměřený na prezentaci národnostních kultur v HMP, na kulturní, společenskou a osvětovou činnost národnostních menšin;

II. – zaměřený na publikační činnost, související se vztahem národnostních menšin k HMP.

U uvedených tematických okruhů/oblastí se jedná o formu jednoletého financování. V letech 2018–2021 bylo součástí dotačního programu rovněž víceleté financování s následujícím zaměřením:

III. – zaměřený na kontinuální víceletou činnost v oblasti prezentace kultury národnostních menšin v HMP

HMP bude i nadále pokračovat v podpoře aktivit organizací národnostních menšin prostřednictvím speciálního dotačního programu určeného pro organizace národnostních menšin a MČ, a to prostřednictvím jednoletého financování.

Je důležité zmínit, že z hlediska významu je stěžejní pestrost aktivit, kterou organizace národnostních menšin i MČ v rámci své činnosti nabízí a jsou podporovány prostřednictvím dotačního programu HMP. Je tedy velmi významná celoroční činnost organizací, stejně tak publikační činnost, ale i pravidelné jednorázové akce, které spolky národnostních menšin

realizují. V oblasti prezentace kultury národnostních menšin se jedná mimo jiné také o dva největší festivaly – „Praha srdce národů“ a „Světový romský festival Khamoro“.

Mezi tradiční akce, které se týkají tématu národnostních menšin a jsou realizovány díky spolupráci HMP, DNM, zástupců národnostních menšin a významných institucí, patří „Setkání národnostních menšin“ (podrobněji viz kapitola V.2).

V.2 „Setkání národnostních menšin“ – konference a doprovodné akce

HMP ve spolupráci se zástupci národnostních menšin věnuje pozornost také možnosti vzájemné výměny odborných informací vztahujících se k tématice národnostních menšin. Díky této skutečnosti vznikla akce „Setkání národnostních menšin“, které se koná každoročně na podzim. V jeho rámci je vždy realizována mezinárodní konference doplněná na závěr doprovodnou kulturně-společenskou částí.

„Setkání národnostních menšin“ je významnou událostí nejen z hlediska prezentace činnosti pražských organizací národnostních menšin, ale také z toho důvodu, že umožňuje odborníkům, zástupcům národnostních menšin, studentům, ale i ostatním zájemcům o danou oblast, aby se zapojili do odborné diskuse na témata vztahující se k historii, současnosti, ale i budoucnosti týkající se národnostních menšin a tím i celé společnosti. HMP na realizaci setkání spolupracuje se zástupci národnostních menšin, a DNM je tedy přirozeným partnerem pro spolupráci na zajištění celé akce. Vedle DNM je s ohledem na výběr tématu konference vybrán vždy další spoluorganizátor, který je odborným garantem vědecké části konference. HMP tak doposud spolupracovalo v návaznosti na témata konference a odborných referátů například s Velvyslanectvím Kanady pro ČR v Praze, Etnologickým ústavem Akademie věd ČR, FF apod. Významná je i kulturně-společenská část akce, která nabízí prostor pro neformální setkání spojené s ukázkami tradičních hudebních a tanečních souborů menšin.

Z hlediska přípravy koncepčních materiálů, ale i jednotlivých opatření a návrhů vztahujících se k národnostním menšinám, jsou velmi důležité nové poznatky a výstupy z konference. HMP bude proto i nadále každým rokem spolupracovat s národnostními menšinami – zejména v rámci DNM – na realizaci akce „Setkání národnostních menšin“ s cílem prohlubovat vzájemnou výměnu informací v oblasti národnostních menšin. Při výběru témat bude reflektován aktuální vývoj v dané oblasti, ale rovněž bude vždy připomínána vazba na historické skutečnosti, které jsou významné pro pochopení souvislostí a kontextu vztahujících se k jednotlivým tématům. Záměrem je připravit z konferencí sborníky příspěvků, tj. výstupy

pro další zájemce o danou problematiku (zejména studenty). Sborníky budou přístupné v knihovně a vzdělávacím centru DNM a v elektronické podobě na webových stránkách HMP.

V.3 Podpora aktivit v oblasti kultury

Kulturní aktivity národnostních menšin na území HMP jsou výrazem vyspělosti menšinových společností, prezentují tradice, zvyklosti a uznávané hodnoty menšinových kultur. Jsou nejen důležitou součástí veřejného života, ale přispívají i k utváření lokální identity. V nejširším smyslu slova tak spoluvytvářejí její dobré jméno. Z výše uvedených důvodů je a v budoucnu vždy bude zapotřebí podporovat kulturní činnost, ochraňovat ji a rozvíjet jako důležitou integrující složku celého společenského života.

Etnická pestrost populace se pozitivním způsobem zrcadlí v rozmanitosti kulturních projevů. Bytostným zájmem každé národnostní menšiny je zachování a rozvíjení vlastní kultury jako prostředku zachování a rozvíjení svého společenství. Zájmem HMP je pak prostřednictvím podpory kulturních aktivit národnostních menšin usilovat o co nejvyšší míru spolupráce s nimi, a tím tak přispívat k oboustranně prospěšnému obohacování a inspiraci.

HMP si uvědomuje důležitý celospolečenský přínos multietnicity i nenahraditelný význam samosprávy při její podpoře. Je to právě samospráva, která se na finančním zajišťování národnostně menšinové kultury podílí zásadním způsobem, a hraje tak i důležitou roli při ovlivňování a formování kulturního klimatu. Tato cesta, již HMP ve své Koncepci prosazuje ve vztahu k národnostním menšinám v kulturní oblasti, je jednou z klíčových forem identifikace národnostní menšiny na straně jedné a zároveň elementem integrace národnostní menšiny do společnosti na straně druhé. Výsledkem spolupráce HMP a jeho menšin jsou také dva výše zmiňované mezinárodní festivaly: multietnický festival „Praha srdce národů“ a „Světový romský festival Khamoro“.

VI. Vzdělávání, uchování a rozvoj jazyka a identity národnostních menšin

HMP se bude i nadále snažit hledat společnou cestu pro soužití různých kultur a etnik na svém území. Bude usilovat, aby vzdělávací systém flexibilně reagoval na nové podmínky. Měnící se etnická skladba populace i potřeba pokojné koexistence vytváří poptávku po nových formách a možnostech vzdělávání.

Vedle kulturních aktivit je podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin jednou z hlavních priorit národnostně menšinové politiky HMP. Důležitým aspektem je vzdělávání v jazyce národnostních menšin. Podpora jazykového vzdělávání příslušníků národnostních menšin byla v minulosti realizována např. prostřednictvím programu „Podpora mimoškolního vzdělávání dětí a dospělých v mateřském jazyce národnostních menšin“, který byl zařazen do Strategického plánu hlavního města Prahy již v roce 2000. Uvedený program se zaměřoval též na poznávání historie či kultury.

Důležitou oblastí zůstává též výchova k interkulturní kompetenci, výchova k respektování lidských práv i výchova proti extremismu, rasismu a intoleranci. Interkulturní výchova je ve svém nejširším pojetí integrální součástí rámcových vzdělávacích programů základního i středního vzdělávání a jako taková je zaváděna do jednotlivých školních vzdělávacích programů. Diskuse o povaze a obsahu interkulturního vzdělávání tak zůstává otevřená, HMP podporovaná a musí pozornost věnovat nejen novým vzdělávacím metodám, ale též přípravě pedagogických pracovníků či otázce jazykové diverzity (podrobněji viz Kapitola IX Priorita č. 11).

Vzdělávání národnostních menšin probíhá převážně v rámci volnočasových aktivit. Tyto výukové programy zajišťují organizace národnostních menšin. Zaměřují se především na práci s dětmi a mládeží, usilují navíc o setkávání žáků majoritní i minoritní společnosti

S důrazem na oblast vzdělávání byla otevřena v březnu r. 2014 knihovna a vzdělávací centrum DNM. Ve spolupráci s HMP se v budoucnu zaměří na realizaci dostatečného množství aktivit a programů, které umožní dětem, mládeži, ale i dospělým, aby se seznámili s tematikou národnostních menšin.

Jednotlivé aktivity budou podporovány nejen v rámci grantového řízení pro oblast národnostních menšin HMP, ale i přímou spoluprací s oddělením národnostních menšin a

cizinců KUC MHMP. DNM i organizace jednotlivých národnostních menšin rovněž využívají podpory prostřednictvím dalších institucí jako je např. MŠMT.

VII. Národnostní menšiny

Kapitola se omezuje na základní informace o skladbě národnostních menšin, které mají své zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny a rovněž spolupracují s DNM. Podrobnější charakteristika jednotlivých národnostních menšin a informace o aktivitách spolků (základ pro zajištění informací o aktivitách spolků je realizován ve spolupráci s členy Výboru pro NM ZHMP, kteří zastupují jednotlivé národnostní menšiny), jsou k dispozici na webovém portálu HMP k tématu národnostních menšin a jsou pravidelně aktualizovány. Informace o akcích jsou rovněž na webových stránkách DNM: <http://www.dnm-praha.eu/Akce>

VII.1 Běloruská národnostní menšina

První vlna běloruské emigrace do Československa byla vyvolána bolševickou okupací Běloruska. Druhou vlnu tvořilo několik desítek běloruských intelektuálů, kteří byli v roce 1922 vypovězeni ze SSSR. Ve třetí vlně byli v druhé polovině 20. let tzv. nenavrátilci, tedy lidé, kteří legálně vycestovali ze SSSR, ale rozhodli se tam nevrátit. Čtvrtá běloruská emigrační vlna byla vyvolána snahou polských úřadů o polonizaci běloruského obyvatelstva poté, co došlo k rozdělení etnického Běloruska mezi Polsko a SSSR. Právě HMP se stala střediskem politického, uměleckého, kulturního a intelektuálního života běloruských emigrantů na území ČR. V letech 1923 až 1943 měla v HMP své sídlo běloruská exilová vláda. Běloruská emigrační obec byla třetí nejpočetnější v meziválečném Československu. V meziválečném období existovala v HMP celá řada běloruských institucí, např. Svaz běloruských studentských organizací. Po ukončení druhé světové války došlo k deportacím představitelů běloruské menšiny do SSSR. Po rozpadu SSSR se v roce 1994 v Bělorusku dostal k moci Aljaksandr Lukašenko, který v zemi nastolil autoritářský režim. Od té doby mezi běloruskými emigranty v ČR převažují emigranti političtí.

Vzhledem k nesporné historické tradici běloruského osídlení na našem území a aktivní komunitní činnosti posílené novodobými politickými exulanty byl zástupce běloruské menšiny roku 2013 přijat od Rady vlády pro národnostní menšiny, čímž byli Bělorusové de

facto uznání jako další národnostní menšina ve smyslu zákona o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů²¹.

VII.1.2 Aktivita

Spolupráce běloruské národnostní menšiny s HMP se teprve rozvíjí. Od roku 2003 HMP finančně podpořilo aktivity spolku PAHONIA a spolku Skaryna. Aktuálně jsou aktivity zaměřeny na vlastní klubovou činnost a činnost publikační.

VII.2 Bulharská národnostní menšina

Sdružování Bulharů v Čechách má dlouholetou tradici. V roce 1862 založili bulharští a čeští studenti v Praze tajný spolek Pobratim s cílem podporovat bulharské národně osvobozené hnutí proti turecké nadvládě a pro sjednocení Slovanů. Za podobným účelem byla v roce 1869 ustavena v Táboře bulharská matice – sdružení Postojanstvo. Roku 1880 byl založen první oficiální česko-bulharský spolek Bulharská sedjanka a ve 30. letech 20. století sdružení Sv. Ilija v Praze, Sv. Georgij v Brně a další sdružení. Po druhé světové válce vznikaly po celém území republiky bulharské kluby, později sjednocené v Bulharskou kulturně osvětovou organizaci v ČR dnes Asociaci bulharských spolků v ČR.

VII.2.1 Aktivita

Aktivity bulharských organizací směřují k zachování bulharské identity, udržování bulharských tradic, jazyka a popularizaci bulharské kultury prostřednictvím nejrůznějších kulturních a společenských akcí – koncertů, výstav, přednášek, kurzů apod. Téměř všechny spolky pořádají oslavy tradičních bulharských svátků: 1. března („Baba Marta“), 3. března (státní svátek Bulharska), pravoslavné Velikonoce („Velikden“), 24. května (Den slovanského písemnictví), pravoslavné Vánoce („Koleda“) atd.

VII.3 Chorvatská národnostní menšina

Historie usídlení Chorvatů v českých zemích se odvíjí již od konce 16. století, kdy do českých zemí přišli Chorvaté přechající z Balkánu před expanzí Osmanské říše. Místem největší koncentrace obyvatel, kteří se hlásí k chorvatské národnostní menšině, je jižní Morava. Po

²¹ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

únoru 1948 byli z moravskorakouského pohraničí násilně vysídlení a rozptýleně rozmístěni na střední Moravu.

Na území HMP není dosud plně využita možnost spolupráce Chorvatů s orgány samosprávy z důvodů nízkého počtu osob, kteří se hlásí k chorvatské národnostní menšině. V současné době není touto národnostní menšinou vyvíjena aktivní spolková činnost.

VII.3.1 Aktivity

Na území HMP je zastoupení chorvatské národnostní menšiny málo početné, což se odráží i ve spolkové aktivitě. Spíše se vyskytují národnostně méně vyprofilované organizace, které sdružují občany z bývalé Jugoslávie (Socialistické federativní republiky Jugoslávie).

VII.4 Maďarská národnostní menšina

Hlavní vlna přílivu Maďarů do českých zemí se uskutečnila po druhé světové válce v rámci tzv. výměny obyvatelstva (nedobrovolné přesídlení do českého pohraničí), ale také dobrovolnou migrací (převážně do větších měst, především za studiem a za prací). Příslušníci maďarské menšiny žijí rozptýleně po celém území ČR, největší zastoupení mají v Severočeském kraji, Moravskoslezském kraji, v HMP, Plzeňském kraji, Východočeském kraji, Jihomoravském kraji a Jihočeském kraji. Na území HMP se řadí maďarská národnostní menšina mezi nejaktivnější. Ve svých projektech se zaměřuje na rozvoj identity své národnosti, podílí se na společných akcích národnostních menšin.

VII.4.1 Aktivity

Aktivity maďarské národnostní menšiny v HMP spočívají zejména v kulturní činnosti – koncerty, kulturněspolečenské akce, dále vzdělávací aktivity – přednášky, výuka maďarského jazyka, divadelní představení (zejména pro děti a mládež), vzdělávací projekty pro děti, uchování a prezentace folklorních tradic.

VII.5 Německá národnostní menšina

Většina příslušníků této menšiny se řadí mezi starší generaci; mladší generace Němců v ČR se plně asimilovala. Od roku 1969 mohlo působit Kulturní sdružení občanů německé národnosti (od roku 2015 nový název: „Spolek Němců a přátel německé kultury“) v oblasti pohraničí pouze a výhradně podél hranice s tehdejší NDR a jeho činnost musela splňovat tehdejší

ideologický program socialistického státu. Němci se stali plnohodnotnou národnostní menšinou teprve po roce 1990, kdy bylo možné založit spolky i na Moravě a ve Slezsku. Původně byli Němci soustředěni zejména v českém pohraničí a ve velkých městech, dnes žijí zcela rozptýleně po celém území, což jim ztěžuje jejich snahy o udržení jazyka a tradic, neumožňuje založit školy a více aktivizovat mládež. Německá národnostní menšina vydává v ČR noviny „LandesEcho“, a pro interní potřeby spolků Infobatt, Brněnský zpravodaj nebo Chebské listy.

VII.5.1 Aktivity

Organizace německé národnostní menšiny jsou zaměřeny převážně na spolkovou činnost – pravidelná setkávání, samostatné akce – např. výstavy. „Spolek Němců a přátel německé kultury“ rozvíjí svou činnost primárně v DNM, kde také spolupracuje v rámci společných akcí všech národnostních menšin.

VII.6 Polská národnostní menšina

Polská národnostní menšina patří k tradičním menšinám na území HMP a její hlavní organizace Klub Polski v HMP zde působí již od konce 19. století. Tradiční osídlení polské menšiny je však vázáno na oblast Těšínského Slezska.

VII.6.1 Aktivity

Polská národnostní menšina aktivně spolupracuje na společných akcích všech národnostních menšin. Při svých aktivitách se zaměřují zejména na prezentaci výtvarného umění, spolkovou činnost, dále prezentaci důležitých historických událostí, které se vztahují k polské národnostní menšině. Neopomíjí také publikační činnost.

VII.7 Romská národnostní menšina

Přítomnost Romů v českých zemích potvrzují historické záznamy již od 15. století. Romové, kteří žili na území naší republiky před druhou světovou válkou, byli v průběhu okupace vyvražděni v koncentračních táborech (holocaust přežilo přibližně 600 moravských Romů). V předválečném období přitom na českém i slovenském území docházelo na řadě míst k nadějně integraci romského obyvatelstva do místních komunit. Po roce 1945 se Romové přistěhovali převážně ze Slovenska, ať již na základě vlastního rozhodnutí, nebo vlivem rozhodnutí státu. Dospělí pracovali převážně v nekvalifikovaných profesích a žili rozptýleně

na celém území s větší koncentrací v průmyslových městech severních Čech, severní Moravy a ve Slezsku.

Romové patří k tradičním národnostním menšinám v ČR. HMP má speciálně pro práci s romskou komunitou vyčleněného samostatného pracovníka, kterým je romský koordinátor. Vzhledem k tomu, že si HMP uvědomuje specifickou situaci romské národnostní menšiny, jejíž problémy jsou ve velké míře sociálního charakteru, je ve fázi příprav strategický materiál (podrobněji viz kapitola XI.2), který je zaměřen samostatně na problémy vztahující se k romské národnostní menšině, a to v návaznosti na vládní dokument „Strategie romské integrace do roku 2020“²². Vzhledem k boji proti rasismu a etnickým předsudkům HMP zohledňuje nejen sebeidentifikaci Romů, ale i tzv. připsané romství, tedy označení za Roma většinovou populací.

VII.7.1 Aktivity

Na území HMP pracuje řada romských a proromských organizací, které se věnují sociálnímu a právnímu poradenství, vzdělávání a zaměstnávání Romů, ale i rozvoji kultury a tradic. HMP dlouhodobě finančně podporuje „Světový romský festival Khamoro“ a jeho doprovodné akce.

VII.8 Rusínská národnostní menšina

Rusínská národnost byla v průběhu mnoha desetiletí komunistické éry zakázána. Řeckokatolická církev, přirozená nejen náboženské, ale i národnostní základně Rusínů, byla rovněž zrušena. Z tohoto hlediska je příznačné, že početně významná část lidí, kteří z bývalé Podkarpatské Rusi migrují do ČR především z ekonomických důvodů, dodes vůbec netuší, že tato národnost existuje, natož že k ní patří.

Rusínská národnostní menšina je nedílnou součástí národnostně menšinového života HMP a usiluje o uchování a rozvoj své rusínské identity. V HMP spolky připravují a realizují své vlastní aktivity.

Přítomnost Rusínů v českých zemích se spojuje s historií Podkarpatské Rusi, která tvořila součást první ČSR.

²² (<http://www.vlada.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/strategie-romske-integrace-do-roku-2020-118736/>).

VII.8.1 Aktivita

Rusínská národnostní menšina rozvíjí svou činnost zejména v DNM. Jedná se o pravidelné setkávání a spolkovou činnost, různé kulturně vzdělávací a společenské akce, odborné přednášky a besedy, filmová promítání, výstavy, koncerty a další kulturní aktivity. Pravidelně od 90. let vydává časopis Podkarpatská Rus, určený Rusínům i Čechům.

VII.9 Ruská národnostní menšina

Imigrace Rusů na území dnešní ČR má své kořeny ve 20. století, kdy se do Československa v rámci Ruské akce přistěhovalo na 30 000 Rusů utíkajících před bolševickou revolucí. Mnozí ruští občané se dostali na naše území také s československými legionáři, ať už jako doprovod, či při slučování rodin. Ve dvacátých letech žilo v ČSR na 35 000 Rusů, později se ale jejich počet začal snižovat, většinou odcházeli dále na západ, z části i do Spojených států. Druhá světová válka a události po roce 1945 počet těchto Rusů dále podstatně snížily. Nacisti podezírali Rusy ze spolupráce se SSSR a Sověti je po válce soudili jako zrádce a mnoho jich odvěkli do SSSR. Pod komunistickou vládou to potomci ruských emigrantů neměli lehké. Jakákoliv spolková činnost jim byla zakázána a pouze povinné vyučování ruského jazyka jim umožnilo udržet si vlastní jazyk a kulturu. Dosud početně nejsilnější vlnu znamenal příliv Rusů v období po rozpadu SSSR. Po roce 1993 po odsunu sovětských vojsk přicházeli Rusové do ČR za prací. Také z nich mnozí získávali možnost dlouhodobého pobytu, zakládali zde rodiny a žádali o občanství. Tito migranti se však většinou nezačleňují do tradičního společenství ruské menšiny z meziválečného období.

VII.9.1 Aktivita

Záběr aktivit ruské národnostní menšiny je velmi široký. Jedná se o kulturní akce – koncerty vážné hudby, výstavy (často spojené s připomenutím významné historické události), publikační činnost, vydávání časopisu. Díky dlouholeté činnosti představitelů organizace Ruská tradice velmi dobře funguje aktivní spolupráce s ostatními organizacemi národnostních menšin. Uvedená organizace rovněž výrazně spolupracuje na akcích DNM, které prezentují práci zástupců národnostních menšin v DNM na akcích pro širokou veřejnost, dále se podílí na vytváření koncepčních návrhů vztahujících se k oblasti spolupráce HMP a národnostních menšin.

VII.10 Řecká národnostní menšina

Řecká národnostní menšina našla v HMP své místo po druhé světové válce, kdy z Řecka uprchly před občanskou válkou tisíce dospělých a zejména dětí. Tito lidé dodnes velmi pozitivně vzpomínají na pomoc, které se jim v ČSR dostalo.

VII.10.1 Aktivity

Řecká menšina v HMP se zaměřuje na podporu a rozvoj folklorních tradic prostřednictvím tanečního a pěveckého souboru „Akropolis“. Stejně jako ostatní řecké obce v rámci ČR připravuje kulturní a společenský program u příležitosti státních svátků Řecké republiky 25. března a 28. října, ukončený tradiční řeckou lidovou zábavou s hudbou a tancem.

VII.11 Slovenská národnostní menšina

Slovenská národnostní menšina zaujímá specifické postavení mezi ostatními národnostními menšinami díky období společného Československa (1918–1993), kdy Češi a Slováci žili společně v rámci jednoho státu. Slováci přicházeli do Čech v několika vlnách. Za účelem studia přicházeli do Čech již od 18. století a někteří se zde usídlili natrvalo. Velká míra provázanosti nastala právě po vzniku společného státu. Rozdělením Československa v roce 1993 se Slováci stali nejpočetnější národnostní menšinou nejen v HMP, ale i v celé ČR.

Dalších několik tisíc Slováků nachází v ČR práci, studují zde na vysokých školách, tudíž se zdržují na území ČR dočasně. Jazyková blízkost umožňuje dobrou komunikaci na všech úrovních života a další rozvoj česko-slovenských vztahů.

VII.11.1 Aktivity

Slovenská národnostní menšina v HMP je jednou z nejaktivnějších menšinových komunit, a to také díky početné základně slovenských spolků, které se řadu let věnují podpoře kulturních folklorních, divadelních, vzdělávacích aktivit (včetně uchování slovenského jazyka) a publikační činnosti, ale neopomíjejí rovněž osvětovou činnost zaměřenou na všechny věkové kategorie. Část spolků rozvíjí svoji činnost od června 2007 v DNM, kde sídlí od roku 2018 i Akademie národnostních menšin, z. s., další ve Slovenském domě. Většina slovenských spolků spolupracuje i se Slovenským institutem v Praze (organizace MZV a EZ SR).

V roce 2014 byl na základě veřejné podpory prezidentů ČR a Slovenské republiky a s podporou MK a Úřadu pro Slováky žijící v zahraničí zřízen Slovenský dům v Praze. Dům je otevřen pro všechny slovenské spolky, které zde mohou organizovat své akce a některé v něm mají i sídlo. Konají se tu výstavy z oblasti slovenského výtvarného umění, a přibližně 15 hudebních, folklórních, divadelních, literárních či vzdělávacích akcí měsíčně.

Každoročně kontinuálně od roku 1969 se koná společensko-vzpomínková plavba lodí po Vltavě, přičemž je plavba motivovaná vzpomínkou výročí SNP, ale i ukončením druhé světové války.

VII.12 Srbská národnostní menšina

Srbové, tak jako ostatní Jihoslované, přijížděli do Čech především za vzděláním. Tato tradice z časů rakousko-uherské monarchie pokračovala také v 1. republice. Vedle „vídeňské školy“ byla také „pražská škola“ zavedeným pojmem pro kvalitní vysokoškolské vzdělání. Například i Nikola Tesla studoval v roce 1880 na pražské Karlově univerzitě a v roce 1936 mu jako vědci a vynálezci světového významu České vysoké učení technické udělilo čestný doktorát technických věd. Industrializace Jugoslávie po druhé světové válce vyžadovala školení technických pracovníků a řemeslníků. Právě v Československu získali kvalitní odborné vzdělání stovky učňů. Po rezoluci Informbyra (oficiálně: Informačního byra komunistických a dělnických stran, mezinárodní organizace komunistických stran (SSSR, Bulharska, Československa, Francie, Maďarska, Itálie, Rumunska, Polska, Jugoslávie a Svobodného území Terstu), založeného v září 1947) v červnu 1948 museli však všichni Československo opustit. V 60. letech 20. století se pojem „pražské školy“ obnovil v souvislosti se studiem řady budoucích významných jihoslovanských režisérů na Filmová a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Ze srbských jmenujme např. Emira Kusturicu a Gorana Paskaljeviće.

ČR se stala novým domovem pro mnoho Srbů, kteří zde v 90. letech našli útočiště před válkou v rozpadající se Jugoslávii a později zajištění existence, ohrožené špatnými ekonomickými podmínkami v Srbsku. Tuto imigrační vlnu značně posílil velký počet vysokoškolských studentů, studujících zejména na pražských a brněnských fakultách. Mnozí z nich v ČR zůstávají i po absolutoriu, nacházejí zde uplatnění a nový domov. „Pražská škola“ je tedy obnovena v třetí vlně. Srbská menšina v Čechách i na Moravě je posílena i řadou občanů Srbska, kteří nalézají na českém pracovním trhu uplatnění.

VII.12.1 Aktivity

Činnost srbských organizací se v HMP zaměřuje zejména na uchování a rozvoj kulturních tradic, osvětovou a vzdělávací činnost, výuku srbského jazyka pro děti, prezentaci lidových tanců a písní, výstavy, literární a filmové večery.

VII.13 Ukrajinská národnostní menšina

Ukrajinci přicházeli do českých zemí již během druhé poloviny 19. století, ale hlavně po vzniku samostatného Československa. Zpočátku převážná většina přišla na naše území za účelem studia, ale i získání zaměstnání, během první světové války pak jako uprchlíci i zajatci. Vznik SSSR a jeho represivní sociální politika vyvolaly silnou vlnu migrace do Československa. Mezi dvěma světovými válkami si ukrajinští imigranti vybudovali vzdělávací instituce, kde působila řada významných osobností ukrajinské inteligence (ukrajinské gymnázium, pedagogický institut, hospodářská akademie, studio výtvarných umění, Ukrajinská svobodná univerzita, studentské spolky, kroužky a kurzy pro dospělé). Souběžně vznikla řada kulturních spolků i politických uskupení. V HMP působily umělecké, výtvarné, hudební, divadelní spolky, jakož i různé kluby. Pro mládež byla zřízena skautská organizace Plast. Ukrajinci vydávali své periodické tiskoviny, knižní publikace, učebnice. Byl založen spolek a vybudováno Muzeum osvobozenického boje Ukrajiny v Praze.

Meziválečný vývoj byl přerušen druhou světovou válkou a příchodem Rudé armády. Pro většinu Ukrajinců byla přítomnost této armády se svými speciálními složkami osudová. Řada z nich odešla do západních zemí, mnozí byli zadrženi a deportováni do SSSR.

Početnost ukrajinské menšiny se tak snížila, i když v letech 1945–48 přišli do českých zemí příslušníci Svobodova sboru, českoslovenští občané ze Zakarpatské Ukrajiny i reemigrantské skupiny volyňských Čechů. Pestrý spolkový život meziválečného období byl obnoven jen ve velmi omezené míře.

Zcela odlišnou etapu přináší národnostně – menšinový život po roce 1989. Početnost Ukrajinců se postupně zvyšuje na základě nových migračních vln. Začátkem devadesátých let vznikly národnostně-menšinové spolky SUPU a Ukrajinská iniciativa v ČR, které se aktivně zapojily do obnovy spolkového kulturního života Ukrajinců v ČR, včetně spolupráce s řeckokatolickou a pravoslavnou církví, budování vzdělávacích zařízení, spolupráce s majoritou, ostatními národnostními menšinami i náplně programu DNM.

VII.13.1 Aktivita

Ukrajinská národnostní menšina v Praze se dlouhodobě věnuje především rozvoji kulturní a osvětové činnosti, vydává časopisy, organizuje humanitární pomoc, archivuje dokumenty menšiny, bádá nad historicky důležitými momenty česko-ukrajinských vztahů, pečuje o významné mohyly Ukrajinců v ČR, věnuje se pomoci a integraci nově příchozích Ukrajinců.

VII.14 Vietnamská národnostní menšina

Vietnamci přicházeli do poválečného Československa od 50. let nejdříve jako váleční sirotci, později pak za účelem studia, následně – zejména v 80. letech – jako učni a dělníci do československého průmyslu. Mnozí z nich se v demokratickém období do Československa, resp. ČR, vraceli a díky svým předchozím kontaktům a znalosti češtiny se poměrně zdařile integrovali do české společnosti a ekonomiky. Od roku 1989 proběhlo z Vietnamu několik migračních vln, díky kterým dnes Vietnamci tvoří jednu z nejpočetnějších cizineckých komunit v ČR. Vzhledem ke stále většímu počtu i českých občanů vietnamské národnosti byl zástupce Vietnamců roku 2013 přizván do Rady vlády pro národnostní menšiny jako její plnoprávný člen, čímž byla vietnamská národnostní menšina de facto uznána ve smyslu zákona o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů²³.

VII.14.1 Aktivita

Činnost vietnamských organizací je soustředěna zejména v lokalitě Prahy 4 – Libuš, a to díky tomu, že právě zde se nachází areál SAPA, který je největším centrem vietnamské komunity nejen v rámci ČR, ale i Evropy. Organizace jsou zaměřeny zejména na práci v rámci vlastní komunity, ale realizují také aktivity směřující k prezentaci vietnamské kultury a jejího přiblížení majoritní společnosti. HMP a DNM komunikuje dlouhodobě s představiteli vietnamských organizací a aktuální témata týkající se vietnamské menšiny jsou projednávána zejména se zástupcem Vietnamců, který je členem Rady vlády pro národnostní menšiny.

²³ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

VIII. Ostatní menšinová společenství aktivně spolupracují s hlavním městem Prahou

VIII.1 Židovská komunita

Zvláštní místo připadá židovské komunitě, jejíž příslušníci se nevymezují jako národnostní menšina, ale jako náboženské a kulturní společenství. Některé liberálnější organizace příslušníků židovské komunity participují také na programech podpory aktivit příslušníků národnostních menšin, což je případ také grantové podpory HMP.

Na území HMP se nachází jedna z nejvýznamnějších evropských židovských památek – Staronová synagoga (nejstarší synagoga ve střední Evropě) pocházející z druhé poloviny 13. století, která je opředena řadou pověstí a legend, ale i další významné památky, jako je Starý židovský hřbitov, Pinkasova synagoga se seznamem obětí Šoa, či Španělská a Jubilejní synagoga – centrum zejména hudebních aktivit. Zástupci židovské menšiny kladou zvláště důraz na kulturně sociální činnost Židovské obce v Praze a také na činnost Židovského muzea Praha a jeho Vzdělávacího a kulturního centra.

VIII. 1.1 Aktivity

Mezi významné aktivity patří vzdělávací a osvětové akce zaměřené na děti a mládež, dospělé, ale i širokou veřejnost – jedná se zejména o akce připomínající období holocaustu, seznámení se s historickými, náboženskými a kulturními specifiky židovské komunity. Vzdělávací programy představují ucelenou řadu odborných seminářů – pro pedagogy, žáky a studenty tuzemských i zahraničních škol. Židovská obec v Praze, Židovské muzeum a další organizace zajišťují řadu kulturních akcí, které jsou určené rovněž pro širokou veřejnost. Nové vzniklé organizace působící na území hl. m. sdružují osoby hlásící se ke svým židovským kořenům, jejich přátele a příznivce židovské kultury. Tyto organizace zajišťují řadu akcí určených pouze pro členy svých organizací, které jsou zaměřeny na tradiční oslavy židovských svátků, připomenutí významných událostí vztahujících se k Šoa, životu židovské menšiny, jejím tradicím a historii.

VIII.2 Lužičtí Srbové

Lužičtí Srbové představují malý západoslovanský národ. Od 14. století do roku 1635 byla Lužice součástí zemí Koruny české. Od roku 1635 náležela Horní Lužice s většinou území původní Dolní Lužice k Sasku. Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 usilovali představitelé Lužických Srbů o připojení k československému státu, tyto snahy se projevovaly i po druhé světové válce. V období po druhé světové válce tvořilo lužickosrbskou menšinu v ČR kolem 1 000 obyvatel (zejména v oblasti Šluknovského výběžku). V tehdejším Československu vyvíjela činnost Domowina (zastřešující organizace Lužických Srbů, která hájí jejich zájmy) a Lužickosrbský národní výbor. Lužičtí Srbové, kteří se usadili v ČR, si zachovávají národní vědomí.

IX. Hlavní priority HMP v oblasti národnostních menšin

Prioritním zájmem národnostně menšinové politiky HMP je zajištění a zkvalitňování podpory činnosti organizací národnostních menšin na území HMP. Zájem HMP o její národnostní menšiny je trvalý a opírá se nejen o českou a evropskou legislativu upravující prosazování práv národnostních menšin, ale zejména o vědomí, že participace národnostních menšin na společenském, kulturním a v neposlední řadě též politickém životě společnosti je zásadním předpokladem bezkonfliktního a vzájemně obohacujícího soužití v současnosti i budoucnosti. K dosažení výše uvedeného chce HMP rozvíjet své aktivity ve spolupráci s orgány veřejné správy, s ostatními institucemi a s DNM podle následujících priorit:

HMP se zavazuje:

Priorita č. 1	Podporovat finančně kulturní, společenské, vzdělávací a publikační činnosti národnostních menšin prostřednictvím „Programů podpory aktivit národnostních menšin na území HMP“
Aktivity	<ul style="list-style-type: none">• vytvářet podmínky pro úspěšnou účast národnostních menšin na společenském životě HMP s tím, že integrace je vnímaná jako proces vzájemného přizpůsobování a dochází k němu v procesu vzájemné interakce• zajistit každoroční vyhlášení dotačního programu pro oblast národnostních menšin speciálně určenému organizacím národnostních menšin a MČ• zajistit kompletní administraci spojenou s dotačním řízením• zohlednit aktuální vývoj v dané oblasti a potřeby organizací národnostních menšin i MČ v jednotlivých dotačních programech na základě podnětu Výboru pro NM ZHMP• zajistit součinnost v oblasti dotačního řízení HMP s klíčovými aktéry ve státní a veřejné správě• reflektovat v nastavení zaměření dotačního programu potřebu digitalizace jednotlivých aktivit realizovaných projektů (multimédia, moderní technologie atd.)• projednat podané žádosti o dotaci v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin Komisí RHMP pro udělování grantů v oblasti

	národnostních menšin a integrace cizinců, následně schválit poskytnutí dotací RHMP, ZHMP (současně zajistit podání informace v rámci činnosti Výboru pro NM ZHMP)
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin) – dotační program
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 2	Oceňovat přínos k rozvoji menšinových kultur a interetnického porozumění v HMP předsedou Výboru pro NM ZHMP
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • přijímat nominace ze strany široké odborné veřejnosti • posuzovat nominace předsedou Výboru pro NM ZHMP společně s poradní pracovní skupinou pro udílení ceny (oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP, ředitel DNM, tajemník Rady vlády pro národnostní menšiny, zástupce odborné veřejnosti) • zajistit slavnostní předání ocenění předsedou Výboru pro NM ZHMP v rámci akce „Setkání národnostních menšin“
Garant	předseda Výboru pro NM ZHMP
Financování	Aktivita nevyžaduje financování.
Termín plnění	každoročně v rámci akce „Setkání národnostních menšin“

Priorita č. 3	Podporovat DNM jako centrum národnostně menšinových kultur v HMP
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční podporu na provoz a činnost DNM i na jeho další rozvoj individuální účelovou dotací (tj. mimo dotační titul z důvodů, že se jedná o nezbytně nutné náklady pro možné fungování za účelem, k němuž byla organizace založena HMP) s tím, že na dílčí samostatné projekty si DNM žádá

	<p>o finanční prostředky prostřednictvím příslušného dotačního programu (např. „Setkání národnostních menšin“, akce celoměstského významu, prezentace DNM v rámci aktivit jednotlivých MČ a organizací)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční prostředky z rozpočtu HMP na spolufinancování projektů, pokud budou potřebné při realizaci projektu ze strany DNM z evropských fondů či jiných zdrojů, které vyžadují spolufinancování • zachovat těsnou spolupráci s HMP s cílem zajistit optimální nastavení systému fungování DNM, strategii rozvoje a modernizaci prostředí organizace, stejně jako systému fungování kanceláří národnostních menšin a společných prostor • podpořit DNM v navázání oficiální partnerské spolupráce s některým z evropských pracovišť, které je zaměřeno na práci v oblasti národnostních menšin, a asistovat v případné přípravě a realizaci společných projektů s daným pracovištěm • prohloubit spolupráci DNM s MČ, zejména MČ Praha 2 • rozvinout aktivní činnost knihovny a vzdělávacího centra DNM, zpřístupnit katalog knihovny v on-line verzi a podporovat akce pro veřejnost (autorská čtení, prezentace apod.), stejně jako vzdělávací činnost • dbát na dodržování pravidel stanovených ve Statutu DNM, zejm. s ohledem na chod kanceláří DNM a pravidla jejich obsazování • zajistit v rámci každoroční výroční zprávy DNM zveřejnění informace o činnosti kanceláří jednotlivých národnostních menšin a naplňování stanovených cílů dané národnostní menšiny (organizace reprezentující danou národnostní menšinu poskytne DNM za tímto účelem podklady dle potřeb a požadavku DNM)
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP v těsné spolupráci s DNM
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin)
Termín plnění	průběžně (individuální účelová dotace, dotační program pro oblast národnostních menšin)

Priorita č. 4	Zajistit ve spolupráci s DNM a zástupci národnostních menšin každoroční „Setkání národnostních menšin“ a s tím spojenou konferenci
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit přípravu programu konference v součinnosti DNM a oddělením národnostních menšin a cizinců KUC MHMP, dále s Výborem pro NM ZHMP, z hlediska vhodného výběru tématu, skladby programu a partnerských institucí • zapojit vědecké instituce i odbornou veřejnost ke spolupráci • podporovat a propagovat akci ze strany HMP (zajištění reprezentačních prostor, záštity, propagace)
Garant	DNM ve spolupráci s oddělením národnostních menšin a cizinců KUC MHMP a Výborem pro NM ZHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin) – dotační program
Termín plnění	<p>každoročně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do června příprava koncepce celé akce (téma konference, zajištění termínu a místa konání, upřesnění podoby doprovodné akce), - do září detailní příprava programu a následně propagace akce, - listopad – prosinec: konání akce

Priorita č. 5	Zajistit provoz a rozvoj webového portálu HMP k tématu národnostních menšin: www.prahanarodnostni.eu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit provoz a pravidelnou aktualizaci webového portálu ve stylu FAQ (Frequently Asked Questions, tj. dokumentu obsahujícího seznam otázek a odpovědí, které se ohledně nějaké problematiky často vyskytují a jsou pro ni typické) pro laickou i odbornou veřejnost na téma dějin a současnosti národnostních menšin v HMP • uvádět na webovém portálu užitečné odkazy na organizace národnostních menšin, institucí a organizací, které se věnují tematice menšinových kultur apod. • rozvíjet podobu webového portálu podle aktuálních doporučení Výboru pro NM ZHMP

Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin)
Termín plnění	průběžně

Priorita č. 6	Zajistit dostatečnou podporu pro činnost Komise RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců jako finančního nástroje k podpoře národnostně menšinového života
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • poskytnout dostatečné podklady pro jednání komise RHMP pro možnost posuzování podaných projektů v rámci dotačního řízení • projednat podmínky dotačního řízení pro oblast národnostních menšin před jejich předložením Výboru pro NM ZHMP a RHMP pro možnost schválení a následného vyhlášení dotačního řízení • zajistit nezávislé externí hodnocení projektů jako opory pro možnost posouzení komisí RHMP • hodnotit podané projekty komisí RHMP, která je složena z odborníků, zástupců resortů a členů nominovaných politickými kluby ZHMP tak, aby hodnocení bylo co nejvíce odborné a transparentní • věnovat pozornost pravidelnému vyhodnocování výstupů podpořených projektů pro možné efektivní fungování komise RHMP
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP ve spolupráci s Komisí RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců
Financování	Aktivity nevyžadují financování, pouze zajištění externího odborného hodnocení podaných žádostí a vyhodnocování projektů externími odborníky – rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin) – běžné výdaje (vlastní MHMP).
Termín plnění	průběžně – zejména v období projednávání podaných žádostí v rámci dotačního řízení (prosinec – březen) a dále v období projednávání podmínek dotačního řízení na následující kalendářní rok (duben – srpen)

Priorita č. 7	Zajistit činnost Výboru pro NM ZHMP s ohledem na aktuální stav v oblasti života národnostních menšin v celospolečenském kontextu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit pravidelná jednání Výboru pro NM ZHMP alespoň šestkrát ročně (prezenční jednání bude realizováno prioritně, ale s ohledem na to, zda to umožní vnější okolnosti, např. epidemiologická situace) • poskytovat dostatečný prostor pro vzájemnou diskusi v rámci činnosti Výboru pro NM ZHMP (s ohledem na pravidla stanovená Jednacím řádem výborů Zastupitelstva hlavního města Prahy²⁴) a pro prezentaci na sdílení aktuálních informací ze života národnostních menšin se zaměřením na pražské prostředí • sdílet zkušenosti na úrovni výborů/komisi/jiných poradních orgánů v rámci ostatních krajů a měst v ČR i zahraničí • každoročně zpracovat zprávu o činnosti Výboru pro NM ZHMP
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP ve spolupráci s předsedou Výboru pro NM ZHMP a jeho sekretariátem/politickým klubem ZHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin)
Termín plnění	průběžně v rámci každoroční činnosti – doporučené termíny jednání realizovat v měsících únor, duben, červen, září a listopad a dále podle potřeby; každoročně v lednu - únoru předložit ZHMP Zprávu o činnosti Výboru pro NM ZHMP

Priorita č. 8	Spolupracovat s klíčovými aktéry ve veřejné správě a s relevantními institucemi v oblasti podpory národnostních menšin (včetně regionální úrovně a mezinárodní)
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat s jednotlivými resorty (zejména pak MK, MŠMT a MPSV), Radou vlády pro národnostní menšiny a Radou vlády pro záležitosti romské menšiny pro možnost vzájemné informovanosti k aktuálním otázkám v oblasti národnostních menšin a celkovému vývoji v dané oblasti • spolupracovat s ostatními odbory MHMP při zajištění naplňování agendy národnostních menšin a integrace Romů, zejm. při přípravě strategických

²⁴ Příloha č. 1 k usnesení ZHMP č. 19/3 ze dne 10. 9. 2020

	<p>dokumentů zpracovávaných v jednotlivých oblastech tak, aby nebylo opomenuto téma národnostních menšin (např. koncepční materiály v oblasti školství, sociální problematiky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zintenzivnit spolupráci v oblasti podpory národnostních menšin s jednotlivými MČ, včetně akcí organizovaných samotnými MČ nebo na jejich území a podporovat tyto akce ze strany HMP prostřednictvím finanční podpory v rámci dotačního programu • pravidelně oslovovat jednotlivé regiony v ČR i zahraničí pro možné sdílení zkušeností v oblasti práce v rámci tématu národnostních menšin • vždy pozvat zástupce krajských úřadů na „Setkání národnostních menšin“ • sdílet zkušenosti a příklady dobré praxe pro zajištění agendy v rámci oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP ve spolupráci s předsedou Výboru pro NM ZHMP a v součinnosti s DNM
Financování	rozpočet HMP (oblast národnostních menšin) – dotační program, v případě realizace akce předem neplánované – individuální účelová dotace MČ (pouze pokud podporu doporučí komise RHMP a schválí RHMP či ZHMP)
Termín plnění	průběžně v rámci celoroční činnosti oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP a Výboru pro NM ZHMP

Priorita č. 9	Zajistit ve spolupráci s CSSP dokončení zpracování Strategie do konce roku 2021 a zabezpečit koordinaci její implementace od roku 2022
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit vznik pracovní skupiny (rozdělené dále podle tematických oblastí) zaměřené speciálně na téma romské integrace, která v průběhu roku 2021 dokončí práce na Strategii a připraví ji k projednání orgány HMP • ustanovit CSSP jako garanta procesu dokončení zpracování Strategie a koordinátora její implementace (v součinnosti s krajským romským koordinátorem a oddělením národnostních menšin a cizinců KUC MHMP) • zabezpečit úzkou spolupráci oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP jako útvaru odpovědného za agendu národnostních menšin s CSSP, krajským romským koordinátorem a Výborem pro NM ZHMP a současně součinnost odborů MHMP při zpracování a implementaci Strategie (zejména

	<p>odborů MHMP odpovědných za oblast sociálních věcí, zdraví, vzdělávání, bydlení a bezpečnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit z rozpočtu HMP potřebné financování, které umožní CSSP zajištění koordinace a implementace Strategie
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP (ve spolupráci s předsedou Výboru pro NM ZHMP a jeho sekretariátem/politickým klubem ZHMP) a CSSP
Financování	<p>dočasně z rozpočtu CSSP;</p> <p>v návaznosti na schválení Koncepce zajistit financování této priority CSSP (předpoklad zajištění administrace financování CSSP pro možnost přípravy a naplňování Strategie nejpozději od konce 1. čtvrtletí r. 2021)</p>

Priorita č. 10	Zajistit větší vzájemnou informovanost a spolupráci na úrovni univerzitních pracovišť, Městské knihovny v Praze, muzeí a dalších veřejných institucí
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit spolupráci s univerzitními pracovišti při „Setkání národnostních menšin“ (aktivní účast na konferenci) • oslovit univerzitní pracoviště při potřebném řešení odborných témat v oblasti národnostních menšin • rozvíjet spolupráci s příspěvkovými organizacemi zřízenými HMP (např. Galerie hlavního města Prahy, Muzeum hlavního města Prahy, Městská knihovna v Praze a její pobočky, domy dětí a mládeže) na společných programech k tématu národnostních menšin určených pro veřejnost (včetně vzdělávacích programů pro děti a mládež) a současně takových, které jsou realizovány v rámci činnosti spolků národnostních menšin • rozvíjet spolupráci s nově vzniklým specializovaným pracovištěm Muzea romské kultury, státní příspěvkové organizace, zřízeným v HMP – Centrum Romů a Sintů • spolupracovat s Židovským muzeem v Praze, příp. se vzdělávacími a informačními centry „mateřských zemí“ jednotlivých menšin (např. Polský institut, Goethe institut, Balassiho institut, Slovenský institut v Praze)
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP ve spolupráci s DNM
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin), včetně dotačního programu

Termín plnění	průběžně
---------------	----------

Priorita č. 11	Podporovat ve spolupráci se školskými zařízeními a organizacemi působícími v oblasti vzdělávání zavádění programů interkulturní výchovy na všech stupních vzdělávání, vedoucí žáky a studenty k chápání a respektování jiných kultur, etnik i náboženství a k eliminaci etnických a rasových předsudků
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat na tvorbě vzdělávacích programů o multikulturním prostředí HMP obecně a o jednotlivých menšinových ve spolupráci DNM a zástupců národnostních menšin • realizovat jednotlivé moduly s účastí příslušníků dané národnostní menšiny, popř. též ve spolupráci s dalšími odbornými pracovišti, např. s FF, FSV či FHS • realizovat přednáškové a výukové programy v prostorách knihovny a vzdělávacího centra DNM • oslovit ZŠ a SŠ na území HMP ve spolupráci s odborem SML MHMP k vytvoření vzdělávacích programů dle individuálních požadavků a potřeb škol a vzdělávacích zařízení • vytvořit pracovní listy k tématu národnostních menšin, které by byly využity jako podpůrné informačně-vzdělávací materiály při akcích pro širokou veřejnost, kterých se účastní děti a mládež • v rámci vzdělávacího centra DNM nabídnout lektorské programy mapující historii a současnost života národnostních menšin na území HMP • zpracovat návrh vzdělávacího programu pro dospělé (v rámci programů celoživotního vzdělávání) k tématu národnostních menšin, který by se ucházel o akreditaci příslušného resortu (přednostně určeného akreditovaného školení pro úředníky, pedagogy apod.)
Garant	DNM, spolupráce SML MHMP a oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast národnostních menšin) – dotační program, dotační řízení v rámci jiných institucí, běžné výdaje (vlastní MHMP)

Termín plnění	<p>každoročně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leden – březen: aktualizace nabídky vzdělávacích programů - duben – prosinec: realizace programů v DNM i na školách - 2021: aktualizace stávající nabídky lektorských programů - 2021–2022: vytvoření návrhu vzdělávacího programu, který se bude ucházet o akreditaci - průběžně: doplnění nabídky podle poptávky škol, veřejných institucí a volnočasových klubů, pravidelné informování uvedených subjektů o nabídce lektorských programů - průběžně: spolupráce se SML MHMP a KUC MHMP
---------------	--

Priorita č. 12	Aktivně se účastnit obecně vzdělávacích a osvětových akcí pro veřejnost za účelem zpřístupnit téma kultur a ochrany práv národnostních menšin širší veřejnosti
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit účast na významných akcích pro širší veřejnost za účelem zvýšení informovanosti o tématu národnostních menšin (včetně agendy oddělení a prezentace DNM), jedná se zejména o akce typu „Zažít město jinak“, „Muzejní noc“, „Svět knihy“ apod. • zajistit účast prostřednictvím vlastního stánku na výstavě pražského středního školství Schola Pragensis pro možnost navázání spolupráce se SŠ a současně za účelem zvýšení informovanosti pedagogů, mládeže a veřejnosti • zapojit se do akcí pro širokou veřejnost pořádaných přímo MHMP či jednotlivými MČ např. rodinné dny, dny dětí
Garant	oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP ve spolupráci s DNM a dalšími NNO, dále s věcně příslušnými odbory MHMP, zejména SML MHMP a OMM MHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast národnostních menšin) – běžné výdaje (vlastní MHMP), DNM – dotační program pro oblast národnostních menšin

Termín plnění	průběžně každoročně podle termínů jednotlivých akcí: oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP (v součinnosti s DNM a věcně příslušnými odbory MHMP), stejně jako DNM (v součinnosti se zástupci národnostních menšin, oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP) zajistí účast/zapojení do výše uvedených akcí a následnou přípravu prezentací/expozic/vystoupení a organizační stránky zapojení do akcí
---------------	---

X. Závěr

Aktualizace Koncepce ve vztahu k národnostním menšinám se zabývá institucionálním zajištěním podmínek pro výkon národnostně menšinové politiky. Je nástrojem v zajištění rozvoje spolupráce HMP, DNM a organizací národnostních menšin při současném zachování principů, na kterých byla vybudována. Současně si nastavením svých priorit klade za cíl otevřít pomyslné dveře tématu národnostních menšin širšímu okruhu obyvatel HMP, aby se stalo živoucí přítomností nejen pro zástupce národnostních menšin, a to na základě spolupráce všech aktérů, kterých se týká.

Díky existenci Výboru pro NM ZHMP, oddělení národnostních menšin KUC MHMP a DNM je vytvořeno zázemí na úrovni HMP po stránce organizačně-institucionální, aby bylo základem přímé spolupráce se zástupci národnostních menšin pro naplňování Koncepce. Pro možnou diskusi nad průběžným plněním stanovených cílů, bude každoročně zpracovávána ze strany oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP „Zpráva o naplňování Koncepce ve vztahu k národnostním menšinám“ a předložena Výboru pro NM ZHMP (každoročně v období leden - únor následujícího kalendářního roku (počínaje rokem 2022) pro možnost zefektivnění plnění priorit v dalším období a získání průběžných doporučení.

XI. Přílohy

XI.1 Příloha DNM – způsob rozdělení kapacity kancelářských prostor mezi jednotlivé národnostní menšiny

XI.1.1 Výchozí situace týkající se rozdělení místností v DNM

DNM byl zřízen zejména za účelem spolupráce s organizacemi jednotlivých národnostních menšin. V současné době disponuje 24 kanceláři, které slouží pro potřeby všech 14 národnostních menšin, které mají své zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny podle schváleného Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny. Většina menšin využívá 2 kanceláře s tím, že Bělorusové, Chorvaté, Srbové a Vietnamci pak po jedné kanceláři.

Budova je vedle kanceláří národnostních menšin, které se nacházejí mezi prvním a třetím podlažím, vybavena též zasedací místností s kuchyňským koutem a místností pro knihovnu a vzdělávací centrum ve 4. patře, na stejném poschodí se nachází také zázemí pro sekretariát organizace s jednou větší a dvěma menšími místnostmi a prostorem s technickým zázemím (serverovna). Každé patro je pak vybaveno toaletami včetně jedné bezbariérové, která se nachází v přízemí. Zde je k dispozici propojená větší a menší zasedací místnost v sousedství recepcie a menší výstavní síň s malým vydlážděným dvorkem.

Zastupující spolky a jejich představitelé obývají své kanceláře na základě dohody z roku 2007, která předcházela samotnému otevření DNM a byla založena na dohodě mezi spolky na tom, kdo bude zajišťovat chod kanceláří dané národnostní menšiny a obsahovou náplň. Jednotlivé spolky obývají své kanceláře na základě podnájemní smlouvy, která se vystavuje během podzimu vždy na jeden rok. Dům je oprávněn smlouvy vystavovat na základě smlouvy nájemní, kterou má uzavřenou s odborem hospodaření s majetkem MHMP, který zastupuje vlastníka objektu, a to HMP.

Výsledky uvedené dohody jsou stále respektovány, byť v případě srbské organizace došlo v roce 2011 k výměně podnájemce. Přesto došlo od otevření organizace již k celé řadě změn. Jedná se o částečnou či úplnou obměnu vedení některých spolků, k zániku či výraznému omezení činnosti některých na straně jedné, a naopak vzniku nových organizací na straně druhé. Koncepce se snaží tyto změny postihnout.

XI.1.2 Způsob obsazování kanceláří

Spolky s prokazatelnou historií a činností ucházející se nově o přidělení kanceláře či ty, již sídlící v DNM a ucházející se o opětovné prodloužení svého podnájmu, budou posuzovány jednak na základě předloženého Záměru, jednak podle Bodového hodnocení. Zatímco Záměr představuje písemný popis budoucích aktivit a cílů, Bodové hodnocení ze strany výběrové komise pak hodnotí již vykonané aktivity žadatelů.

Ucházet se mohou spolky jednotlivě, či ve spolupráci s dalšími subjekty dané národnostní menšiny, tzn. koordinovaně. Koordinovaný postup se záměrem společného sdílení kanceláře by byl ideálním cílovým stavem. Spolky mohou podat Záměr společně v jednom dokumentu tak, aby bylo patrné, jakou činnost bude každý jeden spolek v DNM vyvíjet.

Záměr musí být doručen ve lhůtě, která bude s dostatečným předstihem veřejně oznámena na jednání Výboru pro NM ZHMP, dále na webových stránkách HMP k tématu národnostních menšin a stejně tak na webových stránkách DNM. Musí být doručen v zalepené obálce na adresu DNM. Dalšími příloženými dokumenty musí být výpis z rejstříku dokládající existenci spolku a stanovy spolku a též kopie občanského průkazu statutára dosvědčující české občanství a zastupování spolku navenek.

Záměr posoudí a samotné Bodové ohodnocení na základě poskytnutých informací provede, výběrová komise složená ze 7 členů s následujícím doporučeným zastoupením: předseda Výboru pro NM ZHMP, vedoucí oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP, ředitel DNM, předsedkyně SR DNM, předseda DR DNM, předseda Komise RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců, zástupce Úřadu vlády ČR – sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (tajemník či vedoucí Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny). Výběrová komise ze zasedání a volby vždy pořídí zápis, kde bude uveden obdržovaný počet bodů za kandidující subjekt či skupinu subjektů a rovněž doporučující či případně zamítavé stanovisko.

Funkční období spolků v kanceláři je pětileté a provázané s o rok kratším funkčním obdobím Koncepce. Po jeho vypršení bude následovat nové výběrové řízení za stejných podmínek (tzn. předložení Záměru činnosti a podstoupení Bodového hodnocení). DNM však může smlouvu vypovědět z důvodu opakovaného porušení podnájemní smlouvy či návštěvního a organizačního řádu. Smlouva je podepisována jedním subjektem (statutárem organizace) za jednu národnostní menšinu.

Pokud pojde k uvolnění kanceláře rozhodnutím zde sídlícího spolku, je možné v daném případě zahájit přijímací proceduru dříve, tedy před uplynutím stanoveného pětiletého období.

Ve smlouvě musí být kompletní výčet všech spolků, které kanceláře využívají. Pokud některý spolek uvedený nebude, jeho zástupcům může být přístup do kanceláře zamítnut.

Žadatelé mohou být pouze spolky se sídlem na území HMP a s nepřerušenu kontinuálně vyvíjenou činností po dobu alespoň 3 let, prokazatelně vykonávanou na území HMP a ve prospěch obyvatel HMP.

Informace o výběrovém řízení musí být umístěny na webových stránkách DNM a webových stránkách HMP k tématu národnostních menšin s dostatečným časovým předstihem, alespoň 1 měsíc před zasedáním výběrové komise. Rovněž rozhodnutí musí být zveřejněno na obou uvedených webových stránkách bez zbytečného odkladu.

XI.1.3 Záměr činnosti v DNM

Tzv. Záměr představuje podobněji zpracovaný písemný souhrn aktivit, které by daný spolek chtěl v DNM realizovat v následujícím pětiletém období. Záměr by měl být reálný a vycházet a navazovat na stávající činnost a zkušenosti spolku, a měl by představit nejen aktivity samotné, ale též to, jak napomáhá či napomůže případná možnost využívat kanceláře a zázemí DNM k dalšímu zkvalitnění fungování nejen spolku, ale prezentaci dané národnostní menšiny celkově. Záměr by měl dále specifikovat, jakým způsobem se daný spolek hodlá zapojit do společných aktivit DNM a v čem spočívá jeho přínos pro HMP a DNM. V Záměru se odrazí hledisko reciprocity a bude tvořit přílohu smlouvy o pronájmu.

Každý spolek využívající kanceláře dané národnostní menšiny se nově při podpisu podnájemní smlouvy zavazuje též předkládat pravidelně jednou za rok Zprávu o činnosti spolku za uplynulý kalendářní rok. Ta doloží, jak přesně spolek naplňuje Záměr, s kterým se o přidělení kanceláře ucházel. Zpráva o činnosti spolku pak bude poskytnuta vedení DNM, které jí zařadí do připravované Výroční zprávy DNM. Zpráva o činnosti spolku tak musí být vedení DNM dodána nejpozději do konce května kalendářního roku. Výroční zpráva o činnosti DNM bude veřejně přístupná na webových stránkách DNM.

Aktivity obsažené v Záměru musí být evaluovatelné (tzn. musí mít kontrolovatelné a hodnotitelné výstupy).

XI.1.4 Kritéria hodnocení žadatele

Maximální počet bodů je 15

- 1) doba existence spolku; méně než 3 roky (1), 3–10 let (2 bod), více let (3 body)
- 2) pravidelné vydávání časopisu s frekvencí alespoň jedno číslo ročně po dobu alespoň 3 let (1 bod)
- 3) pravidelná publikační činnost – ISBN (jedinečný mezinárodní identifikátor) publikace, alespoň 1 za uplynulé 3 roky (1 bod)
- 4) uspořádání min. 1 výstavy v prostorách DNM či jinde za období posledních 3 let (1 bod)
- 5) aktivní folklórní soubor s pravidelnými zkouškami (divadlo, zpěv, tanec) součástí spolku (1 bod)
- 6) prokazatelná pravidelná spolková činnost organizace s alespoň pěti setkáními do roka (1 bod)
- 7) prokazatelná historie grantové spolupráce s HMP za období uplynulých 3 let (1 bod)
- 8) prokazatelná historie grantové spolupráce s Úřadem vlády ČR, MK, MŠMT a dalšími orgány ústřední správy za období uplynulých 3 let (1 bod)
- 9) pravidelné organizování vzdělávacích, jazykových, osvětových aktivit, víkendových škol atd. (1 bod)
- 10) práce s dětmi a mládeží na pravidelné bázi (1 bod)
- 11) pravidelné publikování výroční zprávy spolku; ideálně dohledatelná v rejstříku (1 bod)
- 12) doložitelná organizace dobrovolnické, humanitární sbírky, nezištná činnost, pomoc v rámci církevních aktivit, práce se seniory (1 bod)
- 13) prokazatelné zapojení do společných veřejných akcí DNM jako „Svět knihy“, „Muzejní noc“, konference a „Setkání národnostních menšin“ atd. (1 bod)

Bodové zisky koordinovaně postupujících spolků se sčítají, celková výše obdržených bodů však není rozhodujícím kritériem pro rozhodnutí o přidělení kanceláře. Bodové hodnocení vypovídá o žadateli a jeho předpokladech naplňovat úspěšně činnosti ze svého Záměru v jednotlivých prioritních oblastech a bude k němu přihlíženo ze strany výběrové komise.

XI.2

Zpracování Strategie romské integrace na území HMP

Účel Strategie

V Koncepci politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2016-2020²⁵ byl formulován záměr zpracovat samostatný strategický dokument, který by se věnoval speciálně tématům romské menšiny v pražském prostředí. Ten by jasně formuloval cíle a současně návrhy opatření týkající se začleňování Romů do společnosti v oblastech sociálního zabezpečení, vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, bezpečnosti, zdraví a interetnického soužití. Strategie měla popsat problémy Romů, žijících v sociálním vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožených, a Romů, stigmatizovaných svoji etnicitou a diskriminovaných na trhu s bydlením, na trhu práce či trhu se vzděláním, a navrhnout jejich řešení.

Dosavadní proces tvorby Strategie

Práce na Strategii probíhaly v několika fázích:

1. fáze: expertní metaanalýza stávajících strategických dokumentů, vymezení základních pojmů, sběr základních demografických a jiných statistických dat v oblasti bydlení, zaměstnanosti, vzdělávání, bezpečí a služeb, a kvalitativní popis problému v těchto oblastech,
2. fáze: zapojení MČ na úrovni PS, vedeného krajskou romskou koordinátorkou a NNO pracujících na území HMP v oblasti sociální integrace a v oblasti romské emancipace; vytvoření SWOT analýz (SWOT je zkratka z anglického originálu, kde S = Strengths (Silné stránky), W = Weaknesses (Slabé stránky), O = Opportunities (Příležitosti), T = Threats (Hrozby); SWOT je tedy zkratkou pro vnitřní silné a slabé stránky organizace a příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí organizace) v oblastech zaměstnanosti, bydlení, vzdělávání, bezpečí, vytyčení priorit a hlavních cílů,
3. fáze: připomínkování materiálu členy PS, odborem pro sociální začleňování (Agenturou) Ministerstva pro místní rozvoj, věcně příslušnými odbory MHMP, MČ a vybranými NNO,

²⁵ Příloha č. 1 k usnesení ZHMP č. 20/57 ze dne 20. 10. 2016.

4. fáze: předložení materiálu Výboru pro NM ZHMP, RHMP a ZHMP,
5. fáze: vedení HMP rozhodlo o doplnění Strategie o výstupy z dotazníkového šetření mezi MČ a NNO, a to ve čtyřech prioritních osách: (1) podpora romské kultury a postavení Romů v prostředí HMP, (2) podpora kvalitního vzdělávání romských dětí, (3) sociální inkluze se zvláštním zřetelem na Romy, (4) odstraňování všech forem diskriminace Romů s návaznými tématy – participace, interetnické soužití, bezpečnost.

Stávající podoba Strategie

Dosavadní podoba v popsáném procesu vzniklé Strategie je strukturována podle 5 prioritních oblastí:

1. Vzdělávání
2. Zaměstnanost
3. Bydlení
4. Bezpečnost
5. Průřezová témata (5.1 zdraví, 5.2 participace, 5.3 interetnické soužití, 5.4 Dům národnostních menšin)

Ad 1. Vzdělávání

Vizí v oblasti vzdělávání je, že romské děti budou dosahovat v průměru stejného vzdělávání jako děti většinové populace, a že tedy vzdělanostní struktura Romů se (postupem času) přiblíží vzdělanostní struktuře většinové populace, že romské děti již nebudou zařazovány do vzdělávacích programů s nižšími vzdělávacími ambicemi, jejich potenciál bude rozvíjen k dosažení osobního maxima a budou podporovány v ambicích k dosažení vyššího vzdělání.

Přiblížit se k této vizi chce Strategie plněním následujících cílů:

- 1.1 zvyšováním povědomí romských rodin o smyslu a důležitosti vzdělání
- 1.2 zvýšením účasti romských dětí v předškolním vzdělávání
- 1.3 zabráněním vytváření tzv. segregovaných škol a tříd
- 1.4 podporou volnočasových aktivit pro společná setkávání

1.5 podporou vzdělávání pro všechny zaměstnance škol

1.6 podporou rozvoje diagnostických pracovišť.

Ad 2. Zaměstnanost

Vize ideálního stavu na trhu práce mluví o tom, že Romové mají stejné příležitosti na zaměstnání jako příslušníci většinové společnosti s totožným vzděláním a praxí, a že se realizují aktivity, které umožňují zapojení Romů na trh práce: je podporováno sociální podnikání jako jeden z nástrojů vedoucí k trvalému umístění Romů na trh práce a při zadávání veřejných zakázek se, v souladu s platnou legislativou, uplatňují principy společenské odpovědnosti.

Cíle k takovému stavu věci vedoucí, jsou vytyčeny takto:

2.1 koordinování aktivit zaměřených na trh práce

2.2 podpora sociální ekonomiky

2.3 společensky odpovědné zadávání zakázek.

Ad 3. Bydlení

Vizí strategie v oblasti bydlení je stejný přístup Romů ke standardnímu typu bydlení tak jako jej mají ostatní skupiny obyvatel (většinová populace), existence standardního, cenově dostupného bydlení, a existence lokální či regionální politiky bydlení reagující na potřeby Romů a dalších skupin obyvatel v obdobné situaci. Naopak, trvalé či dlouhodobé bydlení na ubytovnách, zejména pro rodiny s dětmi má být v budoucnu nepřijatelné.

Aby bylo vize dosaženo, mají být splněny tyto cíle:

3.1 podpora nediskriminačního přístupu k bydlení

3.2 podpora rozvoje finanční gramotnosti

3.3 rozvoj dostupného bydlení

3.4 informační kampaň.

Ad 4. Bezpečí

Bezpečnostní vize říká, že se pocit bezpečí zlepšuje.

Cíle v oblasti bezpečí jsou vytyčeny takto:

4.1 realizace prevence kriminality v sociálně vyloučených lokalitách

4.2 podpora zvýšení zájmu o práci u Městské policie HMP

4.3 rozvoj programů Městské policie HMP

Ad 5. Průřezová témata

Průřezová témata neobsahují vizi, u každého tématu je formulován jen jeden obecný cíl:

5.1.1 zlepšit zdraví obyvatel a snížit nerovnosti ve zdraví

5.2.1 vytvoření podmínek pro participaci Romů i dalších skupin obyvatel

5.3.1 vytváření podmínek pro dobré společné soužití

5.4.1 podpora rozvoje romské kultury a jazyka.

Stanovisko k stávající podobě Strategie

Ve Strategii je uvedeno, že další rozpracování hlavních cílů v cíle specifické a specifických cílů do aktivit bude předmětem Akčního plánu. K tomu však zatím nedošlo, tudíž je ve Strategii třeba dopracovat následující:

- konkrétní měřitelné cíle a popis způsobu ověření jejich dosažení
- návrhy opatření (nástroje, kroky), které k cílům vedou
- jejich ukotvení v časové ose (harmonogram)
- rozdělení zodpovědností za jejich realizaci (garanti cílů, zodpovědné subjekty u opatření)
- návrhy využitelných finančních zdrojů, lidských a prostorových kapacit.

Pokud jsou některé nástroje ve Strategii zmiňované, zaujímají místo hlavních cílů, případně dokonce priorit (není tedy dostatečně rozlišeno, čeho má být dosaženo, a co má být při dosahování změny použito).

Proto bylo mezi oddělením národnostních menšin a cizinců KUC MHMP a CSSP ujednáno, že tvorba na Strategii bude pokračovat tak, aby vznikl podrobný dokument, z něhož bude zřejmé, čeho má HMP dosáhnout, jakým způsobem a z jakých finančních zdrojů.

Navrhovaný proces dokončení Strategie

1. Tvorba Strategie bude probíhat zejména v pracovní skupině k tomu zřízené s využitím sítě již vzniklé při dosavadním procesu, ale zároveň rozšířené o některé další organizace aktivní na poli sociální integrace, experty a zástupce odborů MHMP kompetentních ve spolupráci při naplňování některých opatření Strategie.
2. Pracovní skupina bude využita zejména pro zpracování návrhové části, která ve Strategii nyní chybí; pro revizi analytické části bude využita dosavadní práce na Strategii a další zdroje uvedené v odstavci „Navrhovaná struktura strategie“. Pracovní skupina bude tedy pouze finalizovat analytické vstupy (podrobněji viz odstavec „Harmonogram prací“).
3. Pracovní skupina bude rozdělena do expertních skupin podle tematických oblastí, do nichž bude Strategie rozčleněna.
4. Celý proces tvorby Strategie bude koordinován CSSP, neboť úkol překračuje rámec agendy KUC MHMP (nejde o osvětovou a kulturní činnost).
5. Strategie bude před finalizací připomínkována relevantními partnery (odbory MHMP, krajskou romskou koordinátorkou a romskými poradci při jednotlivých MČ, PS, příspěvkovými organizacemi zřízenými HMP, MČ a příspěvkovými organizacemi zřízenými MČ) a externími odborníky (odborem pro sociální začleňování (Agenturou Ministerstva pro místní rozvoj, MPSV, MŠMT, MV, Institutem pro sociální inkluzi a další).
6. Strategie bude předložena k připomínkování Výboru pro NM ZHMP.
7. Strategie bude odsouhlasena RHMP a schválena ZHMP, a to nejpozději do 31. 12. 2021.
8. Zároveň orgány HMP stanoví periodicitu hodnotících zpráv o naplňování Strategie a tedy periodicitu její aktualizace (předpokládá se jedenkrát ročně).

9. Strategie bude pokrývat období 2022-2024.
10. Za implementaci Strategie bude zodpovídat CSSP, ve spolupráci s určenými garanty jednotlivých oblastí Strategie; implementační proces a mechanismus hodnocení plnění Strategie bude součástí dokumentu.

Harmonogram prací

Harmonogram prací na Strategii je nastaven s ohledem na schválení Koncepce:

březen 2021: ustavení pracovní skupiny, vytvoření seznamu potenciálních členů tematických pracovních skupin a schválení harmonogramu prací

březen – duben 2021: problémová analýza

březen 2021: vytvoření tematických pracovních skupin

duben 2021: setkání tematických pracovních skupin: finalizace analytických vstupů, výběr priorit

duben – září 2021: opakovaná setkání tematických pracovních skupin: návrhová část (cíle, kroky, termíny, zodpovědnosti, zdroje)

říjen 2021: připomínkování Strategie

listopad - prosinec 2021: projednání Strategie ve Výboru pro NM ZHMP a její odsouhlasení RHMP a schválení ZHMP

leden 2022 – prosinec 2024: implementace Strategie

prosinec 2022: 1. průběžná evaluace a revize Strategie

prosinec 2023: 2. průběžná evaluace a revize Strategie

září 2024: závěrečná evaluace Strategie

září – prosinec 2024: aktualizace Strategie na další 3 rok

Navrhovaná struktura Strategie

Strategie bude rozdělena do tří větví, a to:

1. Větev sociální integrace a inkluzivního vzdělávání
2. Větev ochrany před diskriminací a nenávistnými projevy
3. Větev etnické emancipace

Ad 1. Větev sociální integrace a inkluzivního vzdělávání

Větev sociální integrace a sociální inkluze bude postavena na důrazu na systémová opatření k zabezpečení rovného přístupu všech obyvatel města HMP k podpoře ve všech oblastech Strategie. Bude navržena komplexní městská politika sociální inkluze, která cíleně reaguje na nedostatky systému sociální ochrany sociálně vyloučených osob. Specifická pozornost bude věnována řešení prostorové sociální exkluze, a to zejména v oblastech s převahou romského obyvatelstva.

Pro přehlednost bude rozdělen komplexní fenomén sociálního vyloučení (v souladu s již dosavadním postupem prací na Strategii) do čtyř oblastí: 1. vzdělávání, volný čas, sociální služby a rodina, 2. bydlení a veřejný prostor, 3. zaměstnanost a udržitelné příjmy, vč. dluhů, 4. bezpečí, zdraví a prevence a sociálně patologických jevů, vč. závislostí. Opatření, rozdělená do těchto čtyř oblastí, ale nebudou prostou sumou opatření poskládaných vedle sebe, ale půjde o komplex opatření, která jsou vůči sobě v dialektickém nebo kauzálním vztahu, stejně jako jsou v takových vztazích problémy, které chtějí navrhovaná opatření řešit.

Ad 2. Větev ochrany před diskriminací a nenávistnými projevy

Větev ochrany před diskriminací a nenávistnými projevy se zaměří na identifikaci institucionální diskriminace a nerovného přístupu institucí k Romům, bude odstraňovat všechny formy bariér v sociální integraci a přístupu k rovným příležitostem Romů, které jsou institucionální povahy. Dále se zaměří na identifikaci všech forem násilí z nenávisti a předsudečného jednání proti Romům a posílí jejich postihování.

Ad 3. Větev romské emancipace

Větev romské emancipace se zaměří na posilování zrovnoprávnění kultury Romů ve společnosti. Prakticky to znamená mj. systematickou ochranu a podporu péče o romský jazyk, akceptaci romské kultury jako nedílné součásti kulturního bohatství ČR. Aktivitu lze vést více směry: jednak přibližováním romské kultury (normy, hodnoty, tradice, role v rodině, jazyk, atd.) majoritě s cílem odejmout z Romů rysy cizího, neznámého a zároveň mnoha mýty obaleného, a tudíž obávaného elementu v české kultuře, jednak posilováním sebevědomí samotných Romů identifikací se s jazykem, původem, historií etnika, hodnotovým systémem, atd., a také podporou jejich participace na veřejném životě na lokální, regionální i celostátní úrovni.

V každé větvi bude aktualizována problémová analýza, provedená v dosavadním procesu tvorby Strategie (statistická vstupní data, SWOT analýza pro jednotlivé oblasti, výstupy z dotazníkového šetření), a to:

- a) s využitím dalších existujících analýz, jako je Analýza bezdomovectví (CSSP), Analýza segregace ve školách (DIC), Analýza sociálně vyloučených lokalit (MPSV), analýza v souběžně aktualizovaném Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb HMP²⁶ (HMP) a další;
- b) s využitím veřejně dostupných statistických dat (např. průběžných výsledků sčítání lidu v roce 2021),
- c) individuálním kvantitativním i kvalitativním šetřením mezi poskytovateli sociálních a prarodinných služeb, poskytovateli formálního vzdělávání, poskytovateli neformálních vzdělávacích, zájmových a volnočasových programů, věcně příslušnými odbory MHMP a odděleními úřadů MČ,
- d) s využitím znalostí a dat krajské romské koordinátorky a romských poradců,
- e) v tematických pracovních skupinách revizí dosavadních SWOT analýz na základě nově získaných podkladů a dat.

Na základě výstupů z revize problémové analýzy bude přikročeno k návrhové části Strategie. Budou revidovány priority v jednotlivých oblastech, ty rozpracovány v obecné (hlavní) a specifické cíle, a u každého cíle navržen postup kroků (nástrojů/opatření), jakými jej dosáhnout, s přiřazenými termíny, zodpovědnostmi a zdroji.

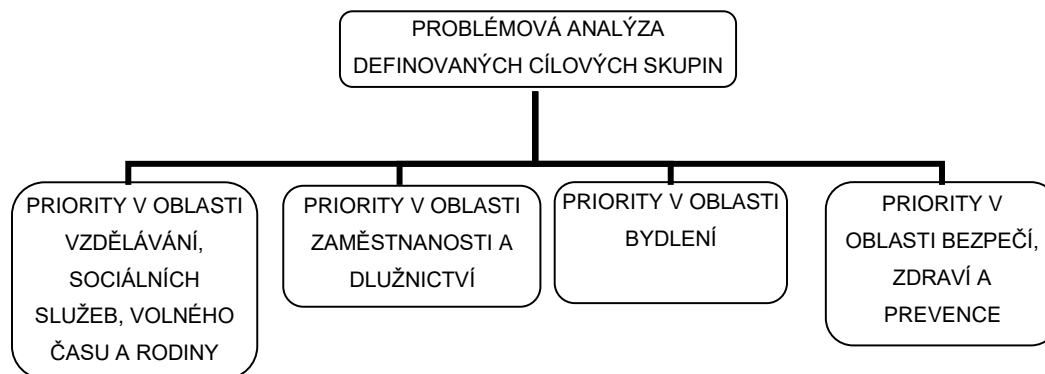
Všechny cíle budou formulovány podle principu SMART (analytické technika pro navrhování cílů v řízení a plánování), budou tedy konkrétní, měřitelné, dosažitelné, ukotvené v čase, a budou představovat kvalitativní změnu.

U každého cíle bude určen garant jeho naplnění, a to věcně příslušný odbor MHMP, příspěvková organizace zřízená HMP atp., a stanoven způsob vyhodnocení/rozpoznání dosažení cíle.

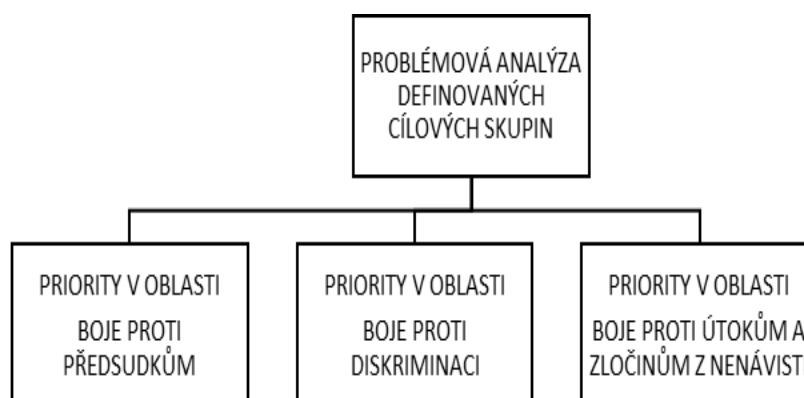
Každý cíl bude opatřen i komentářem, v němž bude krátce představen v kontextu celé Strategie.

²⁶ Příloha č. 1 k usnesení ZHMP č. 2/38 ze dne 13. 12. 2018 Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019-2021, ve znění pozdějších změn.

Větev sociální integrace a inkluzivního vzdělávání

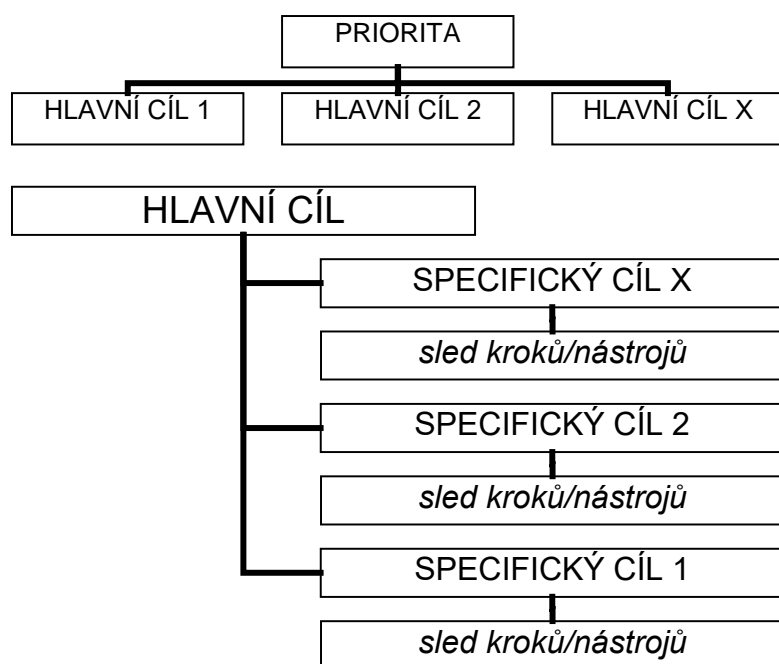
1. Větev ochrany před diskriminací a nenávisnými projevy

1. Větev etnické emancipace

Struktura rozpracování priorit do cílů a kroků

Předpokládané priority v jednotlivých oblastech

Níže vypsané návrhy priorit pro jednotlivé oblasti v každé ze tří větví vycházejí z dosavadní práce na Strategii, z její analytické části a s přihlédnutím k části návrhové. Snahou bylo navrhnout je co nejobecněji, neboť konečná formulace priorit bude úkolem pracovních skupin a do konkrétní roviny bude vstoupeno až na úrovni cílů a návrhů opatření, a to jedině a pouze společně s partnery, kteří budou Strategii v terénu naplňovat.

1. Větev sociální integrace a inkluzivního vzdělávání

1.1 Oblast vzdělávání, volného času, sociálních služeb a rodiny

Priorita 1.1.1 podpořit předškolní přípravu dětí ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí a vyrovnat šance dětí nastupujících povinnou školní docházkou

Priorita 1.1.2 zajistit úspěch dětí ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí v hlavním vzdělávacím proudu na ZŠ

Priorita 1.1.3 zabezpečit dětem ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí navazující vzdělání

Priorita 1.1.4 zajistit dětem a mládeži zdravé trávení volného času

Priorita 1.1.5 posílit rodičovské kompetence v sociálně vyloučených rodinách

Priorita 1.1.6 zvýšit pedagogické kompetence pracovníků škol a diagnostických pracovišť

Priorita 1.1.7 zkvalitnit poskytování sociálních služeb prevence na území HMP

Priorita 1.1.8 zajistit koordinovanou spolupráci sociálních služeb a dalších programů

1.2 Oblast zaměstnanosti

Priorita 1.2.1 vybavit osoby těžce uplatnitelné na trhu práce kompetencemi, nezbytnými pro nalezení a udržení zaměstnání

Priorita 1.2.2 kvalifikovat osoby těžce uplatnitelné na trhu práce pro konkrétní pracovní pozice

Priorita 1.2.3 vytvořit pracovní pozice pro osoby těžce uplatnitelné na trhu práce

Priorita 1.2.4 vytvořit podmínky pro vznik pracovních příležitostí pro osoby těžce uplatnitelné na trhu práce

Priorita 1.2.5 zajistit pro osoby v nových pracovních pozicích síť podpůrných služeb a programů

Priorita 1.2.6 předcházet dlužnictví a snížit míru současného zadlužení coby předpoklad úspěchu na legálním trhu práce

1.3 Oblast bydlení

Priorita 1.3.1 zajistit důstojné (standardní) a stabilní bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel

Priorita 1.3.2 zajistit důstojné (standardní) a stabilní bydlení pro osoby bez přístřeší

Priorita 1.3.3 vytvořit síť podpůrných služeb a programů prevence ztráty bydlení

Priorita 1.3.4 zvýšit kvalitu bydlení v sociálně vyloučených lokalitách

1.4 Oblast bezpečí, zdraví a prevence sociálně patologických jevů

Priorita 1.4.1 zajistit bezpečí a pocit bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách i v jejich okolí

Priorita 1.4.2 zajistit zdravý osobnostní vývoj dětí a mládeže v sociálně vyloučených rodinách

Priorita 1.4.3 předcházet závislostem, účinně řešit jejich následky a podporovat zdravý životní styl

Priorita 1.4.4 snížit míru závadového chování dětí a mládeže (kriminalita, patologie, záškoláctví atd.)

Priorita 1.4.5 zvyšovat odborné kompetence pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dítěte

2. Větev ochrany před diskriminací a nenávistnými projevy

2.1 Oblast boje proti předsudkům

Priorita 2.1.1 rozšířit znalosti a argumentační schopnosti žáků i učitelů ZŠ i SŠ

Priorita 2.1.2 přinést diskuzi o stereotypch do veřejného prostoru

Priorita 2.1.3 vzdělávat pracovníky veřejné správy a příslušníky represivních složek města a státu

2.2 Oblast boje proti diskriminaci

Priorita 2.2.1 zajistit rovný přístup Romů na trh s bydlením

Priorita 2.2.2 zajistit rovný přístup Romů na trh práce

Priorita 2.2.3 zajistit rovný přístup Romů ke vzdělání

Priorita 2.2.4 zajistit rovný přístup Romů ke zdravotní péči

2.3 Oblast boje proti útokům a zločinům z nenávisti

Priorita 2.3.1 důsledně stíhat útoky z nenávisti jako nebagatelní trestné činy či přestupky

Priorita 2.3.2 podporovat programy na pomoc obětem útokům z nenávisti

Priorita 2.3.3 kultivovat veřejný prostor, včetně mediálního

3. Větev etnické emancipace

3.1 Oblast interetnického porozumění

Priorita 3.1.1 přiblížit historii, kulturu a jazyk romských skupin žákům a učitelům ZŠ i SŠ

Priorita 3.1.2 přiblížit historii, kulturu a jazyk romských skupin majoritní populaci ve veřejném prostoru

3.2 Oblast participace

Priorita 3.2.1 podporovat formy občanského aktivismu Romů, zapojování Romů do veřejného a politického života ve městě

Priorita 3.2.2 podporovat konstituci místních sousedských komunit

Priorita 3.2.3 podporovat konstituci zájmových, profesních, konfesních a jiných komunit Romů

3.3 Oblast rozvoje identit

Priorita 3.3.1 rozvíjet kompetence ve varietách romského jazyka (nejen) u romských dětí a mládeže

Priorita 3.3.2 rozvíjet historické a kulturní povědomí Romů o vlastním etniku a jeho skupinách

Priorita 3.3.3. zvyšovat skupinové sebevědomí Romů

Závěr

Koncepce²⁷, platná do roku 2020 (včetně), definovala potřebu vytvoření samostatného strategického dokumentu zaměřeného na integraci romské menšiny. Po všech odborných diskuzích, zkušenostech při práci na podobě dokumentu a ze všech dosavadních výstupech je však zřejmé, že tento typ strategického materiálu musí vzniknout na základě speciální pracovní skupiny (rozdělené dále podle tematických oblastí), která v sobě propojí odborníky a odbory MHMP z příslušných oblastí (sociálních věcí, zdravotnictví, bytového fondu, školství, mládeže a sportu apod.), které mohou spolupracovat nejen na stanovení cílů a možných opatření na úrovni HMP, ale zároveň garantovat jejich následné naplňování, což je nezbytné. Řešení komplexních problémů romské menšiny vyžaduje intenzivní spolupráci nejen s dalšími odbory MHMP a příspěvkovými organizacemi zřízenými HMP, zejména CSSP, ale také MČ a příspěvkovými organizacemi zřízenými MČ, zejména školami a školskými zařízeními.

²⁷ Koncepce politiky HMP ve vztahu k národnostním menšinám schválená usnesením ZHMP č. 20/57 ze dne 20. 10. 2016.

V rámci gesce Výboru pro NM ZHMP se nachází jen část opatření, která se týkají rovněž romské menšiny, jelikož jsou společná pro všechny národnostní menšiny a činnost výboru je tedy směřována podle potřeb všech národnostních menšin. Jedná se především o podporu uchování a rozvoje kultury jednotlivých národnostních menšin prostřednictvím aktivit menšinových spolků, uchování jazyka jednotlivých národnostních menšin, publikační činnost v jazycích národnostních menšin, spolkovou činnost atd. Všechna společná témata, která má romská menšina s ostatními národnostními menšinami, jsou tak rozpracována v Koncepci.

Ostatní oblasti, které jsou uvedeny a které jsou důležitým tématem pro romskou menšinu, vyžadují jiný způsob práce, a jak bylo uvedeno, mezioborovou diskusi. Následně pak činnost a garanci realizace dalších odborů MHMP než je oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP, který zejména prostřednictvím romského koordinátora HMP zajistí součinnost, ale v rámci své gesce nemůže zajistit plnění jednotlivých priorit a stanovených opatření, která spadají do gescí jiných.

Z tohoto důvodu bude přikročeno k následujícím klíčovým krokům umožňujícím rozpracování priorit do konkrétních cílů a opatření a jejich následnou realizaci:

1. Na základě odborné diskuse je vhodné vytvoření speciální odborné pracovní skupiny (rozdělené dále podle tematických oblastí), zaměřené speciálně na téma romské integrace, která by během roku 2021 završila veškerou práci na Strategii – konkrétně zacílenou na témata specificky se týkající romské menšiny, která nejsou a nemohou být součástí Koncepce s ohledem na zcela jiný tematický okruh a jiné gesce, pod něž spadají (nejsou obsaženy v agendě oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP).

Současně je doporučeno, aby při složení pracovní skupiny využilo potenciálu nejen externích odborníků na dané téma, ale zejména zkušeností zaměstnanců HMP zařazených do MHMP, členů ZHMP a výborů ZHMP (např. zástupce romské menšiny ve Výboru pro NM ZHMP), ale i zaměstnanců příspěvkových organizací zřízených HMP (v čele s CSSP).

2. Vzhledem k tomu, že velká část témat se týká činnosti, kterou plně pokrývá CSSP, je doporučeno maximálně využít jeho potenciálu, odbornosti a služeb za spolupráce dalších aktérů, které bude potřebovat podle stanovení a doporučení pracovní skupiny/komise, jejíž součástí bude zástupce CSSP.
3. Pracovní skupina se zaměří v následujícím období na završení procesu definování cílů a konkrétních opatření (se současným stanovením garantů) vztahujících se k integraci

romské menšiny na území HMP. Zpracování do finálního písemného dokumentu, který bude na základě výstupů a doporučení pracovní skupiny rovněž definovat garanty, kteří se ujmou realizace daného opatření. Pracovní skupina rovněž zohlední výsledky Sčítání lidu, bytů a domů, které se uskuteční v r. 2021.

4. Romský koordinátor HMP bude plně k dispozici pro součinnost pracovní skupině a CSSP, aby byly k dispozici veškeré potřebné dostupné podklady i odborná stanoviska, která si vyžádá a rovněž zajistí realizaci navržených nových opatření, která v gesci oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP.
5. V případě, že pracovní skupina doporučí ucházet se prostřednictvím CSSP o finanční podporu z fondů Evropské unie na klíčové aktivity pro naplňování doporučených opatření k integraci romské menšiny, bude poskytnuta plná součinnost ze strany romského koordinátora HMP a věcně příslušných odborů MHMP.
6. Jak je uvedeno výše, koordinací prací na dopracování Strategie bude pověřeno CSSP. Za tím účelem bude nutné zajistit po schválení Koncepce z rozpočtu HMP potřebné financování (předpoklad zajištění administrace financování CSSP pro možnost přípravy a naplňování Strategie nejpozději od konce 1. čtvrtletí roku 2021), které umožní CSSP zajištění koordinace a implementace Strategie.

XI.3 Příloha Výstupy ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011 s přihlédnutím na počty příslušníků národnostních menšin na území HMP

Počet obyvatel podle národnosti (vyplnění údaje „národnost“ nebylo povinné)

Národnost	Absolutní počet	V tom občanství ČR	V tom jiné občanství	Bez občanství
Česká	821 688	820 813	845	30
Moravská	3 754	3 745	8	1
Slezská	246	243	3	–
Běloruská	795	40	746	9
Bulharská	1 732	228	1 499	5
Chorvatská	423	50	373	–
Maďarská	1 419	748	670	1
Německá	1 264	551	711	2
Polská	1 721	525	1 195	1
Romská	368	351	17	–
Rusínská	167	82	85	–
Ruská	9 413	661	8 716	36
Řecká	290	134	156	–
Slovenská	23 089	9 274	13 809	6
Srbská	1 028	100	928	–
Ukrajinská	21 316	466	20 780	70
Vietnamská	6 313	224	6 080	9
Nezjištěno	343 112	–	–	–
CELKEM	1 268 796	–	–	–

Zdroj: ČSÚ – <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=n%C3%A1rodnost&bkvt=bsOhcm9kbn9zdA..&katalog=all&pvo=OTKR111#w=>

Z důvodů, že v roce 2021 bude realizováno další sčítání lidu, bytů a domů, je důležité sledovat nové, aktualizované údaje Českého statistického úřadu, které budou zveřejněny rovněž na webovém portálu HMP: www.prahanarodnostni.eu.

XI. 4 Příloha Právní předpisy vztahující se k oblasti národnostních menšin

XI.4.1 Smluvní základna Rady Evropy:

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, uveřejněna pod č. 96/1998 Sb.

Evropská charta regionálních či menšinových jazyků, uveřejněna pod č. 15/2007 Sb. m. s.

XI.4.2 Vnitrostátní právní předpisy:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

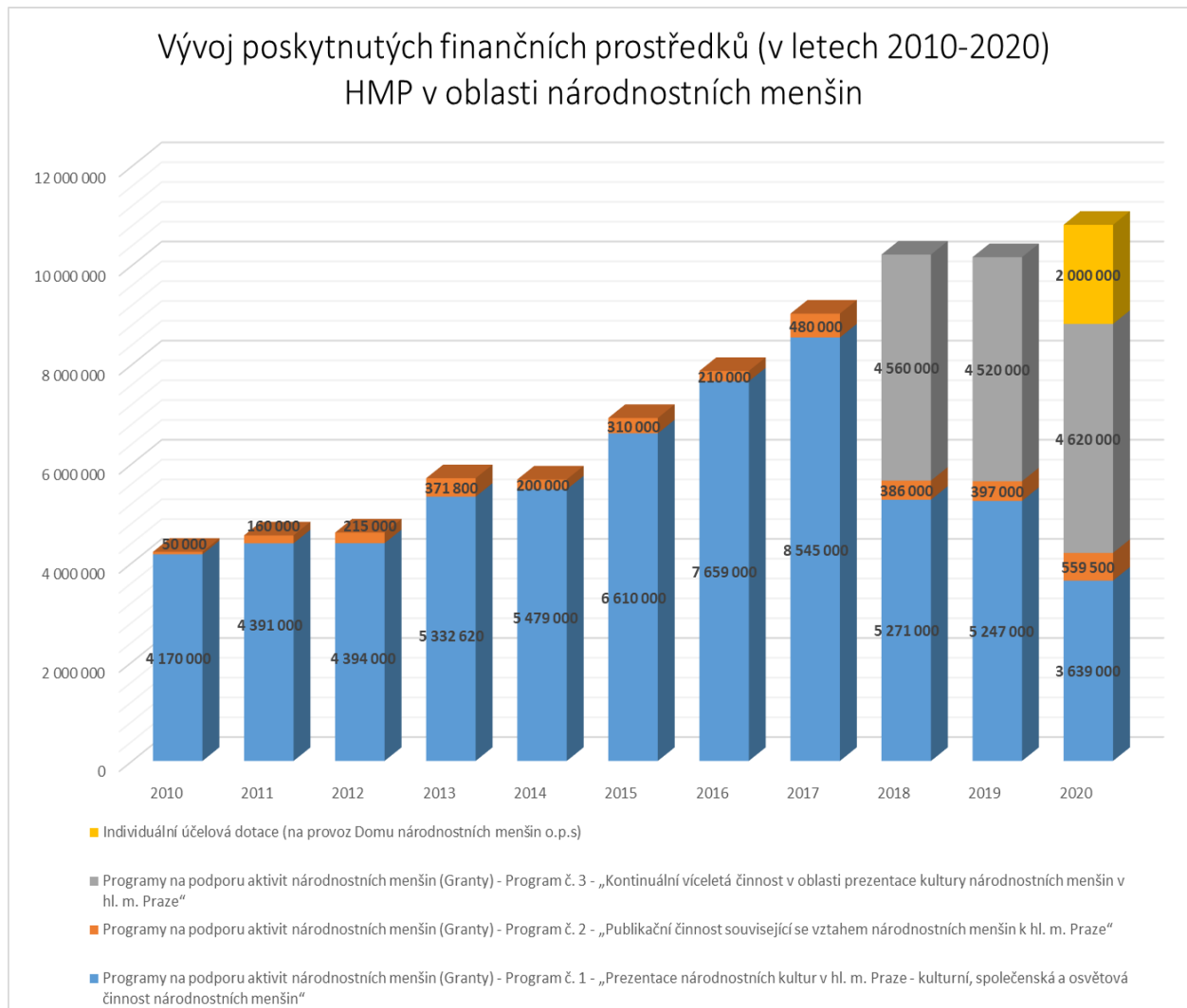
Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

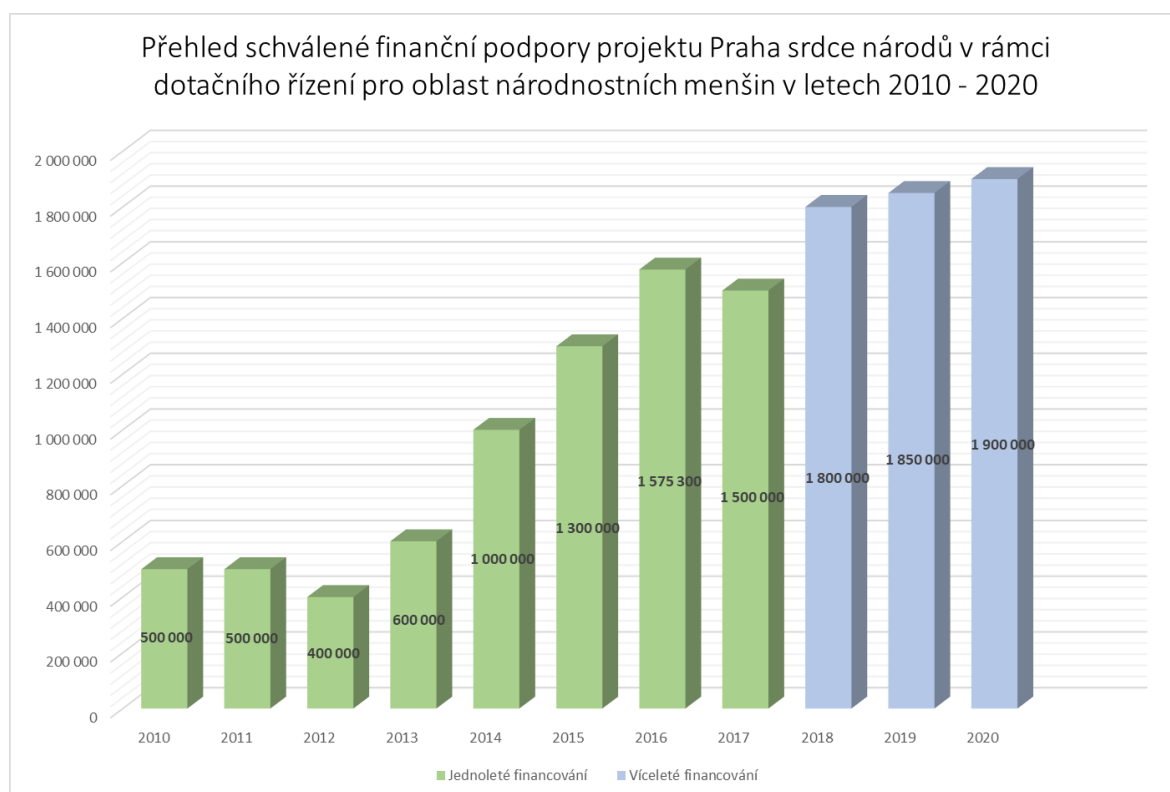
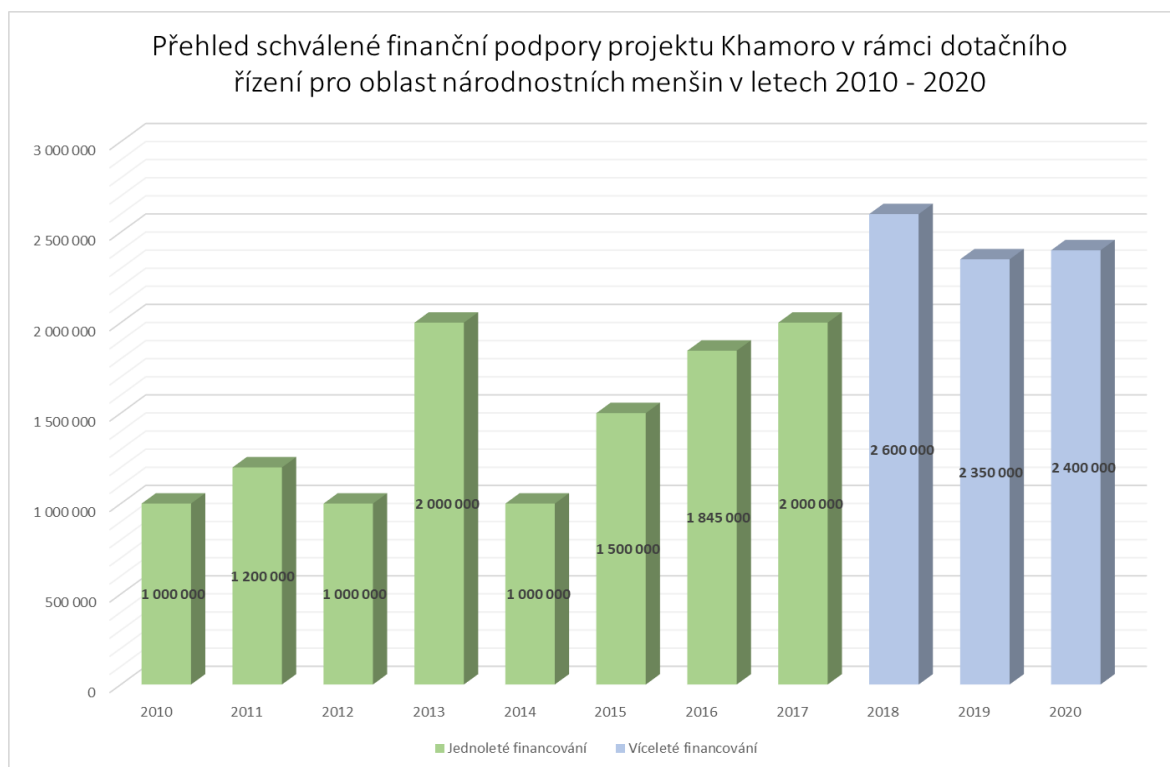
Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

Nářízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů.

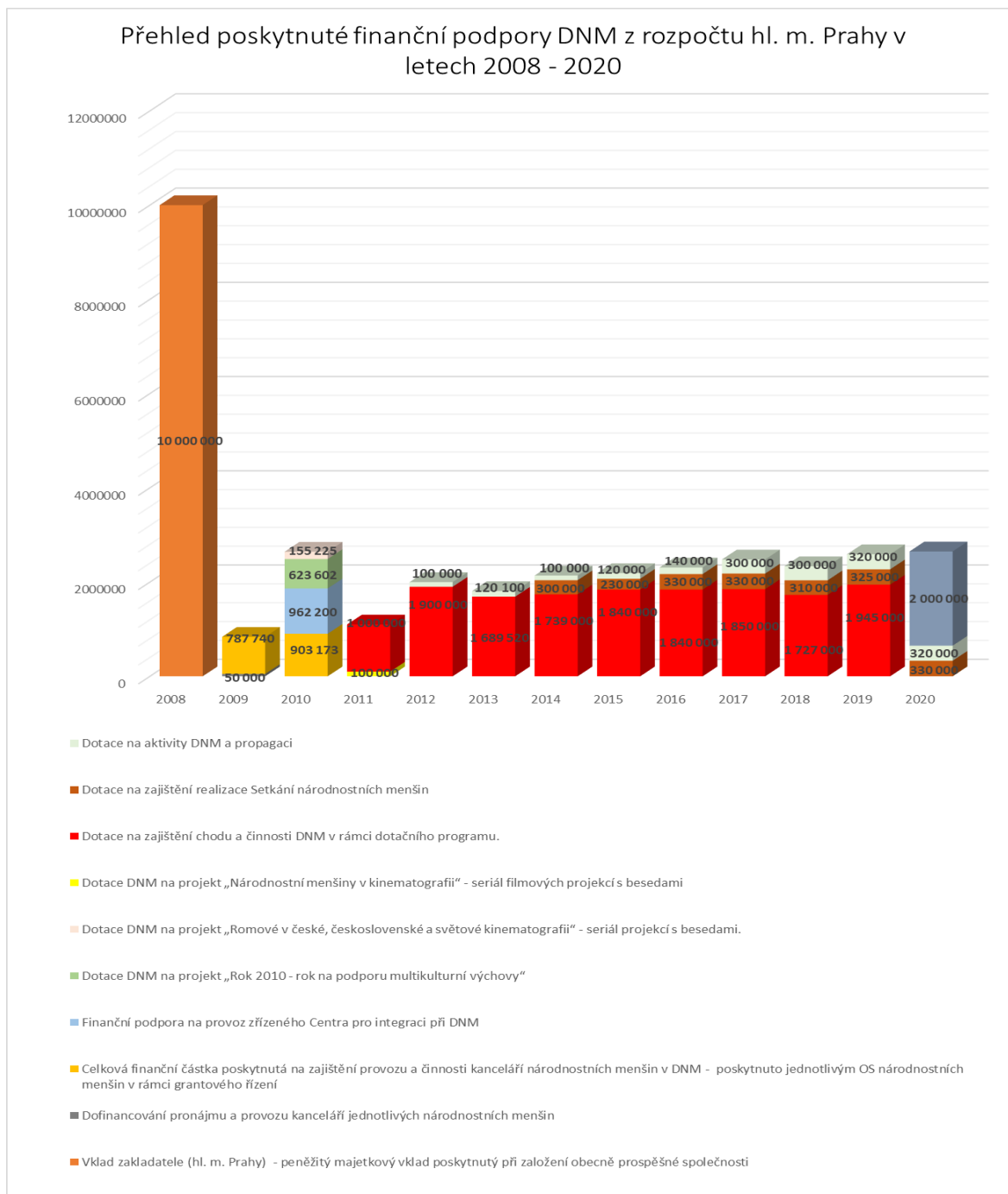
XI.5 Příloha Přehled přidělených finančních prostředků v rámci dotačního řízení pro oblast národnostních menšin v letech 2010–2020

XI.6 Příloha Přehled schválené finanční podpory nejvýznamnějším festivalům v rámci dotačního řízení pro oblast národnostních menšin r. 2010–2020

XI.7. Příloha Přehled poskytnuté finanční podpory DNM z rozpočtu HMP

Mezi lety 2006-2007 byla přidělena DNM finanční částka na rekonstrukci objektu ve výši 53 687 000 Kč (20 000 Kč poskytlo Ministerstvo financí).

XII. Seznam zkratek

- Bodové hodnocení – Bodové hodnocení k posuzování jednotlivých spolků
- CSSP – Centrum sociálních služeb Praha, příspěvková organizace zřízená HMP
- ČR – Česká republika
- ČSR – Československá republika
- DNM – Dům národnostních menšin o.p.s.
- DR DNM – Dozorčí rada Domu národnostních menšin o.p.s.
- FF – Filosofická fakulta Univerzity Karlovy
- FHS – Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
- FSV – Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy
- HMP – hlavní město Praha
- ICP – Integrované centrum Praha o.p.s.
- Koncepce – Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám
- KŘ MHMP – odbor „Kancelář ředitele Magistrátu“ MHMP
- KUC MHMP – odbor kultury a cestovního ruchu MHMP
- MČ – Městská část HMP
- MHMP – Magistrát HMP
- MK – Ministerstvo kultury
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- MV – Ministerstvo vnitra
- MZV a EZ SR – Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky
- NDR – Německá demokratická republika
- NNO – nestátní nezisková organizace

- OMM, MHMP – odbor médií a marketingu MHMP
- PČR – Policie ČR
- PS – Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy
- RHMP – Rada HMP
- SML MHMP – odbor školství, mládeže a sportu MHMP
- SNP – Slovenské národní povstání
- SR DNM – Správní rada Domu národnostních menšin o.p.s.
- SSSR – Svaz sovětských socialistických republik
- SŠ – střední škola
- Strategie – Strategie romské integrace na území hl. m. Prahy
- SUPU – Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny
- Výbor pro NM ZHMP – Výbor pro národnostní menšiny ZHMP
- Záměr – Záměr činnosti v DNM
- ZHMP – Zastupitelstvo HMP
- ZŠ – základní škola